

RAŽĪGU JAUNO 2012. GADU!

Veiksmīgu, domām un darbiem bagātu 2012. gadu!

Atnācis jaunais, 2012. gads, kas ļauj mums cerēt uz veiksmi dažādās dzīves jomās – gan darbā, gan personīgajā dzīvē. Vēlu, lai katra ieceres piepildās, tajā skaitā arī tās, kas saistītas ar mūsu kopējo mērķi – stipras Latvijas veidošanu, jo šajā procesā tieši lauksaimnieki un lauku ļaudis vienmēr bijuši sīkstākie, strādīgākie un radošākie!

Janvāra pirmajās dienās, analizējot aizvadītajā gadā paveikto, ar gandarījumu varam apzināties, ka SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” (LLKC) visās savās darbības jomās paveicis vairāk, nekā bija plānots. Ja arī kādā no programmām nav sasniegts cerētais rezultāts, jau tagad ir izanalizēts, kāpēc un kā būtu jāturpina strādāt, lai darbu uzlabotu. Daudzveidīgāks, ar informāciju bagātāks kļuvis arī mūsu izdevums „Lauku Lapa”, kas cenšas būt par praktisku padomdevēju un sabiedroto mūsu lauksaimniekiem.

Arī aizvadītajā gadā viena no mūsu kopējām prioritātēm bijusi veicināt lauksaimnieku sabiedrības diskusiju un lēmumu pieņemšanu par Eiropas Savienības Kopējo lauksaimniecības politiku un Latvijas vietu tajā. Domāju, ka panāks labs rezultāts, aktivāk paužot savus uzskatus gan protesta akcijā pie ES mājas Rīgā, gan Briselē, gan tagad, – Baltijas valstīm kopā parakstot Saprašanās memorandu, kas paredz daudz nopietnāku, principiālāku un argumentētāku cīņu par mūsu reģiona trīs valstu lauksaimnieku interešu aizstāvību ES. Nupat klajā nācis arī pēc LLKC iniciatīvas un ar Valsts Lauku tīkla finansiālu atbalstu tapušais dokuments „Latvijas Lauku telpas attīstība un iespējamie nākotnes scenāriji”, kas palīdzēs aktivizēt lēmumu pieņemšanā nepieciešamās diskusijas, lai rosinātu domāt ne tikai par lauksaimnieciskās ražošanas attīstību laukos, bet arī iedzīvotāju nodarbinātības paplašināšanu, infrastruktūras

veidošanu, tādējādi mudinot cilvēkus palikt laukos, sākt tajos jaunas iniciatīvas, lai mēs varētu lepoties ar Latvijas laukiem.

Lai gan tieši aizvadītā gada laikā zemnieki ir vairāk saliedējušies un kļuvuši aktīvāki, joprojām aicinu vēl intensīvāk iesaistīties mūsu nevalstisko organizāciju darbā, jo tām ir ļoti liela nozīme gan likumdošanas iniciatīvu veidošanā, gan daudzu praktisku jautājumu risināšanā. Arī LLKC cieši sadarbojas ar šīm organizācijām – Latvijas Zemnieku federāciju, Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomi, Zemnieku saeimu un citām. Aicinu lauku iedzīvotājus vēl nopietnāk iesaistīties arī vietējās rīcības grupās un projektos, kas ļauj, gudri strādājot, piesaistīt papildu finansējumu, lai uzlabotu dzīvi laukos, padarītu to daudzveidīgāku un interesantāku. Cerams, ka LLKC organizētie semināri un konferences arī šajā gadā būs jums labs palīgs šajā darbā! Liels paldies par veikto darbu visiem lauku uzņēmējiem, lauku attīstības speciālistiem Latvijas novados un LLKC darbiniekiem, kuri strādā reģionu Lauku konsultāciju biroju filiālēs, sniedzot konsultācijas un pakalpojumus Latvijas zemniekiem! Ceru, ka šī sadarbība turpināsies arī turpmāk un kopā mēs pārvarēsim gan pārmaiņas, gan grūtības, jo arī tās taču dara mūs stiprākus!

Ar patiesu cieņu un laimīgu jauno gadu vēlot,

SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Cimermanis

ŠAJĀ NUMURĀ:

AKTUALITĀTES

✓ Jaunami meža īpašniekiem 3. lpp.

VALSTS UN ES ATBALSTS

✓ PVTM 2012. gadā 2. lpp.

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

✓ Jaunami grāmatvedības kārtošanā 4. lpp.

✓ Grozījumi sociālajā jomā 5. lpp.

✓ Sociālās apdrošināšanas likums 2012. gadā 8. lpp.

✓ Par fizisko personu mantiskā stāvokļa deklarēšanu 4. lpp.

✓ Izmaiņas UIN piemērošanā 17. lpp.

✓ Grozījumi biedrību likumā 18. lpp.

✓ Izmaiņas gada ienākumu deklarācijā 18. lpp.

✓ Izmaiņas IIN piemērošanā 19. lpp.

✓ Jauna deklarācijas veidlapa ienākumiem no kapitāla 21. lpp.

✓ Jaunami par algas nodokļa grāmatiņām 21. lpp.

✓ Dažas nodokļu likmes 21. lpp.

✓ Grozījumi likumā „Par PVN” 21. lpp.

✓ Grozījumi mikrouzņēmuma nodokļa likumā 23. lpp.

✓ Grozījumi par NĪN 24. lpp.

SIA LLKC INFORMĒ

✓ Kalendārs ar svarīgākajiem datumiem 23. lpp. februārī

✓ Informācija meža īpašniekiem 24. lpp.

AKTUALITĀTES

LAD paziņojumi par likmēm 2011. gada atbalstam

✓VPM samazinājuma koeficients

Lauku atbalsta dienests (LAD) informē, ka vienotā platības maksājuma atbalsts valstī 2011. gadā pārsniedza kopējo pieejamo atbalsta apmēru, tāpēc, veicot atbalsta izmaksu, vienotā platības maksājuma 2011. gada atbalsta likmei tiek piemērots samazinājuma koeficients **0,94871**. Līdz ar to VPM likme 2011. gadā pēc samazinājuma koeficienta piemērošanas ir **50,75 Ls/ha**.

✓Samazinājuma koeficients atbalsta dalībai pārtikas kvalitātes shēmās

LAD informē, ka, pamatojoties uz nepietiekamo finanšu līdzekļu piešķirumu MK noteikumu Nr. 105 „Noteikumi par ikgadējo valsts atbalstu lauksaimniecībai un tā piešķiršanas kārtību” 5. pielikumā „Atbalsts dalībai pārtikas kvalitātes shēmās” tiek piemērots samazinājuma koeficients - 0,5973. Tas nozīmē, ka MK noteikumos noteiktā atbalsta likme, tiek reizināta ar samazinājuma koeficientu.

AKTUALITĀTES

Zemnieku saimniecību reforma atcelta

2011. gada 31. decembrī spēkā stājās likums „Par Zemnieku un zvejnieku saimniecību likuma atcelšanu”. Likums atceļ Zemnieku un zvejnieku saimniecību likumu, kurš tā arī spēkā nestājās. Likuma Pārejas noteikums

nosaka, ka Ministru kabinets līdz 2012. gada 1. jūlijam iesniedz Saeimai nepieciešamos grozījumus likumos sakarā ar Zemnieku un zvejnieku saimniecību likuma atcelšanu. **LL**

Lēmums par lauksaimniekiem piešķirto dīzeļdegvielas daudzumu, kam piemēro nodokļa atbrīvojumu

Lauku atbalsta dienests informē, ka pamatojoties uz grozījumiem MK noteikumos Nr. 344 „Kārtība, kādā no akcīzes nodokļa atbrīvo dīzeļdegvielu (gāzeļļu), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem” lauksaimniecības

produkcijas ražotājiem ir pieņemts gala lēmums un **piešķirti 99,90 litri dīzeļdegvielas**, kam piemēro akcīzes nodokļa atbrīvojumu par vienu atbilstošās platības hektāru. Lēmumi par kopējo piešķirto degvielas apjomu lauksaimniekiem tiks izsūtīti. **LL**

Aktuālie grozījumi MK noteikumos

✓Jaunai traktortehnikai pirmā tehniskā apskate – divu gadu laikā

2011. gada 24. decembrī stājās spēkā grozījumi MK noteikumos Nr. 30 „Noteikumi par traktortehnikas un tās piekabju valsts tehnisko apskati un tehnisko kontroli uz ceļiem”. Tie paredz, ka saskaņā ar grozījumiem Ceļu satiksmes likumā, sākot no 2012. gada 1. janvāra, pirmo reizi reģistrētai traktortehnikai varēs veikt valsts tehnisko apskati reizi divos gados. Līdz šim attiecīgie MK noteikumi paredzēja, ka valsts tehniskā apkope jāveic katru gadu vienu reizi gadā.

Grozījumi nosaka, ka līdzīgi kā vieglajam autotransportam, turpmāk arī traktortehnikas piekabes tehnisko apskati varēs iziet, esot sakabē ar pašu vilcēju.

Minēto MK noteikumu grozījumos tiek precizētas arī tehniskās prasības par traktoru motoru dūmošanu, kas rada kaitējumu cilvēkiem un apkārtējai videi.

✓Nosaka slieku un no tām iegūto produktu aprites kārtību

2012. gada 6. janvārī stājās spēkā grozījumi MK noteikumos Nr. 1204 „Dzīvnieku un no tiem iegūto produktu aprites kārtība, kas nav regulēta Eiropas Savienības tieši piemērojamos tiesību aktos par bioloģisko lauksaimniecību”, kuru mērķis ir noteikt slieku un no tām iegūto produktu aprites kārtību, briežu dzimtas dzīvnieku un muflonu maksimālo skaitu uz hektāru, kā arī precizēt bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijas nosaukumu.

Pilnveidotie noteikumi paredz, ka kontroles institūcijas izsniegs bioloģiskās lauksaimniecības sertifikātus arī slieku un no tām iegūto produktu ražotājiem.

Tāpat MK noteikumu grozījumi precizē briežu dzimtas dzīvnieku un muflonu maksimālo skaitu uz hektāru. **LL**

Sagatavots LLKC Lauku attīstības nodaļā pēc LAD, ZM un Latvijas Vēstnesis informācijas

VALSTS UN ES ATBALSTS

PVTM piešķiršanas kārtība 2012. gadā

2012. gadā ES tiešo maksājumu finansējums Latvijas un citu jauno dalībvalstu lauksaimniekiem sasniegs 90% apmēru un tā kā vēl nav sasniegts 100% apmērs, tad 2012. gadā tiks piešķirti papildu valsts tiešie maksājumi (turpmāk – PVTM).

Tomēr tiešo maksājumu regula arī paredz, ka 2012. gadā ir jāpiemēro modulācija ES tiešajiem maksājumiem, un līdz ar to līdzīgs 10% samazinājums attiecināms arī uz PVTM.

Tādēļ lauksaimniekiem, kuriem 2012. gadā tiks aprēķināti ES tiešie maksājumi un PVTM kopā vairāk par 5000 eiro, tiks samazināta izmaksājamā PVTM maksājumu summa par lielumu, kas vienāds ar 10% no ES tiešo maksājumu un PVTM kopsummas virs 5000 eiro.

Piemēram, ja lauksaimniekam tiks aprēķināts vienotais platības maksājums (VPM) 4000 eiro un atdalītais PVTM par laukaugu platībām – 2000 eiro, tad kopējā aprēķinātā tiešo maksājumu

summa sastādis 6000 eiro, kas pārsniedz 5000 eiro robežu, līdz ar to piemērojams PVTM samazinājums. PVTM samazinājums vienāds ar 10% no summas virs 5000 eiro; 10% no 1000 eiro ir 100 eiro. Tātad PVTM maksājums tiks samazināts par 100 eiro un lauksaimnieks saņems VPM 4000 eiro un PVTM 1900 eiro.

Svarīgi, ka PVTM samazinājums attieksies tikai uz lauksaimniekiem, kuriem 2012. gadā tiešos maksājumus aprēķinās par summu virs 5000 eiro, pārējos lauksaimniekus šis samazinājums neskar. Latvijā no 42 000 PVTM saņēmēju samazinājums skars 5800 saņēmēju. Jāņem vērā arī, ka 2012. gadā, salīdzinot ar 2011. gadu, VPM maksājums pieaugs no 53,5 Ls/ha uz aptuveni 59 Ls/ha, tādējādi daļēji kompensējot PVTM samazinājumu.

Lai būtu vieglāk noteikt, kādas provizoriskās tiešo maksājumu summas lauksaimnieks varēs saņemt par 2012. gadu un kādas būs izmaiņas, iesakām izmantot Zemkopības ministrijas sagatavoto kalkulatoru, kas atrodas ZM interneta mājaslapā: <http://www.zm.gov.lv/index.php?sadala=2173&id=13333>
Piezīme: ES tiešie maksājumi 2012. gadā būs šādi: vienotais platības maksājums, atsevišķais maksājums par cukuru, īpašais atbalsts par pienu, īpašais atbalsts par cietes kartupeļu kvalitātes uzlabošanu, īpašais atbalsts par lopbarības augu sēklu un sēklas kartupeļu kvalitātes uzlabošanu. **LL**

ZM informācija

AKTUALITĀTES

Par izmaiņām, kas jāņem vērā meža īpašniekiem

Sākot ar šo gadu, notikušas vairākas izmaiņas, kas jāņem vērā meža īpašniekiem.

No š. g. 1. janvāra stājās spēkā apjomīgi grozījumi Meža likumā un notikusi Valsts meža dienesta funkcionālā un strukturālā optimizācija.

✓Būtiskākie grozījumi Meža likumā – mainās apliecinājumu saņemšanas un mežu inventarizācijas kārtība

Ciršanas apliecinājums nav nepieciešams tādu koku ciršanai, kuru celma caurmērs ir mazāks par 12 cm, un koku ciršanai kopšanas cirtē jaunaudzēs līdz 20 gadu vecumam. Savukārt cērtot atsevišķus sausos un vēja gāztos kokus, meža īpašnieks reizi gadā par to paziņo Valsts meža dienestam.

Izmaiņas attiecas arī uz meža inventarizācijas procesu – turpmāk par īpašumā vai tiesiskajā valdījumā esošu mežu inventarizācija būs jāatkārto vismaz reizi 20 gados, bet meža inventarizācijām, kuras apstiprinātas pēc 2000. gada 17. marta, to derīguma termiņš pagarinās uz 20 gadiem.

Meža likumā arī mainīti nosacījumi, kādos gadījumos atļauta kailcirte un kā veicama sanitārā cirte. Tāpat likumā mainīts meža zemes un meža reprodutīvā materiāla definējums.

Sakarā ar Meža likuma grozījumu stāšanās spēkā Meža konsultāciju pakalpojumu centrs piedāvā meža īpašniekiem individuālas konsultācijas par mainīto likumdošanas normu piemērošanu meža apsaimniekošanā. Plašāka informācija par grozījumiem Meža likumā būs pieejama nākamajā informatīvajā izdevumā meža īpašniekiem "Čiekurs", kas iznāks februārī (atrodams www.mkpc.llkc.lv sadaļā Čiekurs).

✓Izmaiņas Valsts meža dienesta darba organizācijas kārtībā

Sakarā ar Valsts meža dienesta funkcionālo un strukturālo optimizāciju ar 2012. gada 1. janvāri mainījusies darba organizācijas kārtība un virsmežniecību uzraugāmo teritoriju robežas, apmeklētājus pieņemot 29 birojos – apmeklētāju pieņemšanas vietās, kas ir atrodamas interneta vietnē www.vmd.gov.

Atgādinām, ka Valsts meža dienestā līdz **2012. gada 1. februārim** jāiesniedz pārskaits par savā mežā notikušajām izmaiņām. Pārskaits ir jāiesniedz par darbībām, kuru veikšanai bija nepieciešams apliecinājums, kā arī par meža bojājumiem, meža atjaunošanu, meža ieaudzēšanu un par jaunaudžu kopšanu.

Meža konsultāciju pakalpojumu centra darbinieki var palīdzēt meža īpašniekiem sagatavot Valsts meža dienestā iesniedzamo informāciju.

Meža konsultāciju pakalpojumu centrs ir Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra struktūrvienība ar pilnīgu pārklājumu visas Latvijas teritorijā. Tas veic meža īpašnieku un sabiedrības informēšanu, konsultēšanu un apmācību par meža apsaimniekošanu un sniedz ar meža apsaimniekošanu saistītus pakalpojumus, tā veicinot meža ilgtspējīgu un daudzfunkcionālu izmantošanu.

Plašāka informācija par Meža konsultāciju centra darbību atrodama interneta vietnē www.mkpc.llkc.lv. **LL**

Informāciju sagatavoja
MKPC Informācijas un apmācību centra vadītāja
Sarmīte Grundšteine

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

Grozījumi MK noteikumos Nr. 585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju”

2011. gada 13. decembrī tika pieņemti grozījumi MK 21.10.2003. noteikumos Nr. 585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju”. Izmaiņas galvenokārt skar attaisnojuma dokumentu noformēšanu – it īpaši tas attiecas uz attaisnojuma dokumentiem par precēm.

Attiecībā uz attaisnojuma dokumentu noformēšanu noteikumi ir papildināti ar 8.¹ punktu, kas nosaka: ja saņemtais kases čeks neatbilst attaisnojuma dokumentam noteiktajām prasībām, attiecīgi piemēro MK 2007. gada 2. maija noteikumu Nr. 282 „Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība” 56. punktā minēto kārtību attiecībā uz attaisnojuma dokumenta saņemšanu vai papildu ierakstu izdarīšanu kases čekā. Atgādinu, ka MK noteikumu Nr. 282 56. punkts nosaka: ja kases čekā nav norādīti visi likumos „Par grāmatvedību” un „Par pievienotās vērtības nodokli” noteiktie rekvizīti, lietotājs pēc darījuma partnera pieprasījuma izsniedz saskaņā ar minētajiem likumiem noformētu attaisnojuma dokumentu, kurā papildus citiem attiecīgajos likumos noteiktajiem rekvizītiem norāda kases čeka datumu un numuru, vai izdara papildu ierakstu kases čekā, norādot nepieciešamos rekvizītus un ierakstu veikušās personas uzvārdu un ierakstu apliecinot ar parakstu un spiedienu, kurā norādīts lietotāja nosaukums, nodokļu maksātāja reģistrācijas kods un juridiskā adrese.

Noteikumu 8.³ punkts paredz, ka par ārēju attaisnojuma dokumentu var izmantot arī preces (pakalpojuma) saņēmējam samaksāšanai izsniegta papīra formā sagatavota dokumenta kopiju (elektroniskā formā vai izdrukā), kas nosūtīta elektroniski skenētā veidā vai pa faksu, kā arī elektroniskā dokumenta kopiju papīra formā (izdrukā), kuras pareizība nav apliecināta saskaņā ar normatīvajiem aktiem par dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtību, ja tiek izpildīts likuma „Par grāmatvedību” 7.¹ panta otrajā vai trešajā daļā minētais nosacījums.

Ar šiem grozījumiem tiek izdalīti preču piegādes dokumenti, kas nosaka preču izcelsmi un piederību, kā arī apliecina preču piegādes un saņemšanas faktu. Prasības preču piegādes dokumentiem nosaka MK noteikumu jaunā I² nodaļa. Preču piegādes dokumentā ir jābūt ietvertai vismaz šādai informācijai:

- preču nosūtītāja (izsniedzēja) nosaukums (firma), reģistrācijas numurs (Uzņēmumu reģistrā vai Valsts ieņēmumu dienestā), bet, ja preču nosūtītājs (izsniedzējs) ir fiziska persona, – vārds, uzvārds un personas kods (ja personai tāds ir piešķirts);
- preču izsniegšanas vietas adrese;
- dokumenta veida nosaukums;
- dokumenta reģistrācijas datums;
- dokumenta reģistrācijas numurs;

- preču saņēmēja nosaukums (firma), reģistrācijas numurs (Uzņēmumu reģistrā vai Valsts ieņēmumu dienestā), bet, ja preču saņēmējs ir fiziska persona, – vārds, uzvārds un personas kods (ja personai tāds ir piešķirts), preču saņemšanas vietas adrese;
- preču nosaukums, mērvienība un daudzums;
- attiecīgā saimnieciskā darījuma vai darbības apraksts (piemēram, preču piegāde (pārdošana) citam uzņēmumam, pārvietošana starp uzņēmuma struktūrvienībām);
- atsauce uz citu dokumentu (ja tāds ir), kurā atrodama informācija, kas nepieciešama saimnieciskā darījuma novērtēšanai naudas izteiksmē (piemēram, attiecīgs līgums);
- paraksts.

Ja preču piegādes dokumentā nav iekļauts saimnieciskā darījuma novērtējums naudas izteiksmē, šādu dokumentu nedrīkst izmantot par attaisnojuma dokumentu, lai veiktu darījuma iegrāmatošanu. Lai darījumu iegrāmatotu grāmatvedības reģistros, papildus preču piegādes dokumentam ir jāsagatavo arī attaisnojuma dokuments.

Saskaņā ar noteikumiem preču piegādes dokumentu var nesagatavot:

- lauksaimniecības produkcijas ražotāji preču piegādes dokumentu var nesagatavot par preču izsniegšanu citai uzņēmuma struktūrvienībai vai atbildīgajai personai, vai vietai, kur saskaņā ar uzņēmuma vadītāja noteikto kārtību tiek veikta preču glabāšana un uzskaitē;
- preču piegādes dokumentu var nesagatavot, ja samaksu apliecina kases čeks;
- preču piegādes dokumentu var nesagatavot, ja preču pārvietošana (kravas transportēšana) starptautiskajos vai iekšzemes darījumos notiek, pamatojoties uz starptautiskajiem vai iekšzemes pārvadājumu dokumentiem, kuri noformēti atbilstoši attiecīgiem likumiem vai konvencijām.

Par preču piegādes dokumentu var izmantot dokumentu, kas satur preču piegādes dokumentam nepieciešamos rekvizītus un informāciju un ir sagatavots

- saskaņā ar attiecīgo preču apriti vai tirdzniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām (piemēram, pārtikas apriti regulējošajos normatīvajos aktos noteiktu pavaddokumentu pieņem vai olu piegādei mazumtirdzniecībā);
- saskaņā ar attiecīgo preču attaisnojuma dokumentam noteiktajām prasībām.

Noteikumi ir papildināti ar III¹ nodaļu, kas nosaka prasības preču piegādes dokumentu reģistrēšanai

un reģistrā sniedzamo informāciju, kā arī paskaidro, ka preču piegādes dokumentu reģistru drīkst nekārtot personas, kuras nenodarbojas ar preču tālāpārdošanu mazumtirdzniecībā un vairumtirdzniecībā. **LL**

Sagatavoja Grāmatvedības un finanšu
nodaļas vadītāja Linda Puriņa

Grozījumi likumā „Par valsts sociālo apdrošināšanu”

Līdz ar citiem grozījumiem, 2011. gada 15. decembrī Saeima pieņēma arī grozījumus likumā „Par valsts sociālo apdrošināšanu”, kas stājas spēkā ar 2012. gadu. Likuma terminu skaidrojums ir papildināts ar norādi, ka darba devējs ir arī personāla nomnieks, kas izmanto tāda mikrouzņēmuma pakalpojumus, kurš sniedz darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumus likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 17.² panta izpratnē. Attiecīgi ir papildināts arī uzskaitījums, ko likuma izpratnē uzskata par darba ņēmēju – darba ņēmējs ir arī darbinieks

mikrouzņēmumā, kas sniedz darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumus likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 17.² panta izpratnē. Likuma 16.¹ pantā ir mainītas sankcijas, kādas nodokļu maksātājiem tiek piemērotas par likuma normu pārkāpšanu. **LL**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu
nodaļas vadītāja Linda Puriņa

Labklājības ministrijas informācija par izmaiņām sociālajā jomā 2012. gadā

Īstenojot valsts sociālo politiku darba, sociālās aizsardzības, bērnu tiesību aizsardzības, bērnu un ģimenes lietu, kā arī cilvēku ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju jomā, Labklājības ministrija (LM) informē par vairākām būtiskām izmaiņām, kas stājas spēkā no 2012. gada 1. janvāra.

✓No 2012. gada 1. janvāra:

- **Pagarināta priekšlaicīgās pensionēšanās** iespēja līdz 2013. gada 31. decembrim, t.i. cilvēki var 2 gadus ātrāk pieprasīt vecuma pensiju (no 60 gadiem), ja apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 30 gadiem.
- Pagarināts atvieglojuma piemērošanas termiņš līdz 2013. gada 31. decembrim attiecībā uz pensijas sākuma kapitāla aprēķināšanu, kas nosaka, ka cilvēkiem, kuru apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 30 gadiem, bet kuru ienākumi ir bijuši zemāki nekā vidēji valstī,

pensijas sākuma kapitāla aprēķināšanai nozīmīgajos gados (1996.-1999.) tiek izmantota nevis individuālā apdrošināšanas iemaksu alga, bet gan šajā periodā vidējā alga valstī.

- Sākot ar 2012. gada 1. janvāri, **nepiešķir piemaksas** par apdrošināšanas stāžu līdz 1996. gadam, taču **tiek saglabātas jau piešķirtās** piemaksas esošajā apmērā.

Līdz 2013. gada 31. decembrim pagarināta iespēja no agrāka vecuma (kas pakāpeniski no katra gada 1. jūlija tiek paaugstināts par pusgadu, līdz tiks sasniegts vispārējais pensionēšanās vecums) pieprasīt vecuma pensiju par darbu sevišķi smagos un sevišķi kaitīgos, kā arī smagos un kaitīgos darba apstākļos, vienlaikus izslēgta iespēja pieprasīt vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem vēl 5 gadus agrāk.

	Kategorija	Pensionēšanās vecums	Kopējais stāžs	Speciālais stāžs (līdz 1.01.1996.)
I saraksts	Vīrieši	58,5 (no 01.07.2011) 59 (no 01.07.2012)	20	5 g.
	Sievietes	53,5 (no 01.07.2011) 54 (no 01.07.2012)	15	3 g. 9 m.
II saraksts	Vīrieši	62 (no 01.07.2008)	10	
	Sievietes	58,5 (no 01.07.2011) 59 (no 01.07.2012)	20	5 g.

- Precizēts, ka **tiesības uz invaliditātes pensiju** ir personām, kurām nav piešķirta, t.sk. priekšlaicīgi, vecuma pensija vai kuras nav sasniegušas vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamo vecumu.
- **Saglabāties pašreiz noteiktie vecuma pensiju minimālie apmēri.** Tie nevar būt mazāki par valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu (2011. gadā - vispārīgā gadījumā 45 latī), kam piemēroti šādi koeficienti:
 - cilvēkiem, kuru apdrošināšanas stāžs ir no 10 gadiem līdz 20 gadiem, –1,1;

- cilvēkiem, kuru apdrošināšanas stāžs ir no 21 gada līdz 30 gadiem, –1,3;
- cilvēkiem, kuru apdrošināšanas stāžs ir no 31 gada līdz 40 gadiem, –1,5;
- cilvēkiem, kuru apdrošināšanas stāžs ir 41 gads un vairāk gadu, –1,7.

Personas apdrošināšanas stāžs	Vecuma pensija
No 10 līdz 20 gadiem	49,5 Ls
No 21 līdz 30 gadiem	58,5 Ls
No 31 līdz 40 gadiem	67,5 Ls
41 gads un vairāk	76,5 Ls

- Valsts pensijas saņēmēja nāves gadījumā noteiktas tiesības uz vienreizējo pabalstu mirušā laulātā **divu pensiju apmērā** arī pārdzīvojušajam laulātajam, kurš ir **izdienas pensijas**, kas piešķirta saskaņā ar speciālajiem izdienas pensiju likumiem, saņēmējs.
- **Cilvēkiem, kuriem izdienas pensija piešķirta** saskaņā ar nolikumu „Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)”, sasniedzot pensionēšanās vecumu, izdienas pensijas vietā tiks **piešķirta vecuma pensija**, kā tas jau normatīvajos aktos ir noteikts attiecībā uz izdienas pensijām, kas piešķirtas saskaņā ar nolikumu „Par izdienas pensijām” un speciālajiem izdienas pensiju likumiem.
- **Maksātnespējas procesa administratoram** maksātnespējas procesa laikā **būs tiesības iesniegt un precizēt darba devēja ziņojumus** par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli.
- Par cilvēkiem, kuri pašvaldībās veiks algotos pagaidu sabiedriskos darbus, no valsts pamatbudžeta tiks veikta valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas 20 procentu apmērā no 50 latiem pensiju apdrošināšanai. Tādējādi iepriekš minētais periods tiks ņemts vērā apdrošināšanas stāža aprēķinā vecuma pensijai.
- Cilvēki, kuri veic saimniecisko darbību un par to maksā patentmaksu, ir apdrošināmi pensiju un invaliditātes apdrošināšanai. Savukārt patentmaksātāji, kuriem ir piešķirta valsts vecuma pensija (tai skaitā priekšlaicīgi), ir apdrošināmi pensiju apdrošināšanai.
- Darba devēji, kuri nodarbina personas, kurām ir piešķirta valsts vecuma pensija priekšlaicīgi, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam ziņas par darba ņēmējiem ar ziņu kodu, kāds ir darba ņēmējam, kurš sasniedzis vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju.
- Mainās sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes personām, kuras nav pakļautas visiem sociālās apdrošināšanas veidiem (pašnodarbinātajiem, strādājošiem pensionāriem, invalīdiem u.c.).
- Ģimenes valsts pabalsts līdz 2012. gada 31. decembrim **saglabāsies 8 latu apmērā**.
- Tiesības uz vecāku pabalstu saglabājas arī gadījumā, ja darba devējs saskaņā ar darba koplīgumā vai darba līgumā noteikto cilvēkam bērna kopšanas atvaļinājuma vai atvaļinājuma bez darba samaksas saglabāšanas, kas piešķirts sakarā ar nepieciešamību kopt bērnu, laikā izmaksājis piemaksas, prēmijas, pabalstus un cita veida atlīdzību, kas nav tieši saistīta ar darba izpildi.
- Aprēķinot maternitātes, paternitātes, vecāku un slimības pabalsta apmērus, cilvēkiem, kuriem likumā paredzētajā vidējās apdrošināšanas iemaksu algas noteikšanas periodā apdrošināšanas iemaksu alga nav bijusi atvaļinājuma bez darba samaksas saglabāšanas, kas piešķirts sakarā ar nepieciešamību kopt bērnu, vai atvaļinājuma bērna tēvam dēļ, vidējo apdrošināšanas iemaksu algu nosaka par iepriekšējo šajā likumā noteikto 12 mēnešu periodu, paredzot iespēju vidējo apdrošināšanas iemaksu algu noteikt darba ņēmējam attiecīgi par 12 mēnešu periodu 32 kalendāra mēnešu laikā pirms mēneša, kad iestāties apdrošināšanas gadījums, un pašnodarbinātajam attiecīgi par 12 mēnešu periodu 39 kalendāra mēnešu laikā. Gadījumā, ja likumā paredzētajā vidējās apdrošināšanas iemaksu algas noteikšanas perioda daļā apdrošinātajai personai apdrošināšanas iemaksu alga nav bijusi atvaļinājuma bez darba samaksas saglabāšanas, kas piešķirts sakarā ar nepieciešamību kopt bērnu, vai atvaļinājuma bērna tēvam dēļ, vidējo apdrošināšanas iemaksu algu nosaka, vidējās apdrošināšanas iemaksu algas noteikšanas periodā neieskaitot atvaļinājuma bez darba samaksas saglabāšanas, kas piešķirts sakarā ar nepieciešamību kopt bērnu, vai atvaļinājuma bērna tēvam dienas.
- Atvaļinājuma bez darba samaksas saglabāšanas, kas piešķirts sakarā ar nepieciešamību kopt bērnu, dienas netiek ieskaitītas kopējo atvaļinājuma bez darba samaksas saglabāšanas dienu skaitā gadījumos, kad, aprēķinot maternitātes pabalstu vai paternitātes pabalstu, vidējo apdrošināšanas iemaksu alga nosaka 70 procentu apmērā no valstī noteiktās mēneša vidējās apdrošināšanas iemaksu algas.
- Bezdarbniekiem, kuriem bezdarbnieka pabalsts piešķirts no 2012. gada 1. janvāra, tas tiks izmaksāts **saskaņā ar kārtību, kāda bija spēkā līdz 2009. gada 1. jūlijam**, kas nosaka, ka bezdarbnieka pabalstu izmaksā atkarībā no bezdarbīguma:
 - bezdarbniekam ar apdrošināšanas stāžu no 1 gada līdz 9 gadiem (ieskaitot) – 4 mēnešus;
 - bezdarbniekam ar apdrošināšanas stāžu no 10 līdz 19 gadiem (ieskaitot) – 6 mēnešus;
 - bezdarbniekam ar apdrošināšanas stāžu no 20 gadiem (ieskaitot) – 9 mēnešus.

- Visu nākamo gadu valsts 50% apmērā līdzfinansēs pašvaldību iztērētos līdzekļus garantētā minimālā ieņēmumu līmeņa pabalsta nodrošināšanai. Savukārt līdzfinansējumu 20% apmērā no dzīvokļa pabalstam izlietotajiem līdzekļiem valsts nodrošinās līdz nākamā gada 30. aprīlim.
- Vecāku pabalstu, ģimenes valsts pabalstu un bezdarbnieka stipendiju ņems vērā, izvērtējot klienta materiālo situāciju. Savukārt līdzdarbības pienākumus mērķtiecīgāk pielāgos klientu dažādo situāciju risināšanai.
- Minimālā mēneša darba alga **būs 200 lati**.
- Pēc 2012. gada 1. janvāra uzņēmumos, kas nodarbojas ar bīstamajiem komercdarbības veidiem, ja tajos ir vairāk par pieciem darbiniekiem, **darba vides iekšējo uzraudzību un risku novērtēšanu vairāk nevarēs veikt speciālisti, kuriem nav augstākās izglītības darba aizsardzībā**. To varēs darīt, tikai piesaistot kompetento institūciju darba aizsardzības jautājumos vai arī nodarbinot uzņēmumā darba aizsardzības speciālistu, kas ieguvīs profesionālo augstāko izglītību darba aizsardzībā.
- Ja 15 gadu veci jaunieši mācās pamatskolā vai vidusskolā un apgūst pamata vai vidējo izglītību (izņemot mācības vakara (maiņu) skolā) izglītības iestādē, viņi nevarēs iegūt bezdarbnieka vai darba meklētāja statusu. Savukārt, ja jaunietis 15 gadu vecumā (attiecinot uz visām personām no 15 gadiem līdz pensijas vecumam vai valsts vecuma pensijas piešķiršanai (tai skaitā priekšlaicīgi)) nemācās pamatskolā vai vidusskolā, viņš kā līdz šim varēs pretendēt uz bezdarbnieka statusu.
- **Pašvaldībām līdz 1. aprīlim** būs jāinformē Nodarbinātības valsts aģentūra par iepriekšējā gadā papildus īstenotajiem nodarbinātību veicinošajiem pasākumiem, kā arī par kārtējā gadā plānotajām aktivitātēm.
- Bezdarbniekam, kurš pirms bezdarbnieka statusa iegūšanas ir bijis darba ņēmējs, bet likumā noteiktajā 12 mēnešu vidējās apdrošināšanas iemaksu algas aprēķināšanas periodā ir bijis atvaļinājumā bez darba samaksas saglabāšanas, kas piešķirts sakarā ar nepieciešamību kopt bērnu, vai grūtniecības un dzemdību atvaļinājumā un darba ņēmēja un darba devēja iemaksas bezdarba gadījumam šajā periodā nebija jāveic, vidējo apdrošināšanas iemaksu algu nosaka par 12 mēnešu periodu pirms likumā noteiktā perioda no apdrošināšanas iemaksu algas par pēdējiem mēnešiem, kuros iemaksas bezdarba gadījumam ir veiktas

vai bija jāveic darba ņēmējam un darba devējam, paredzot iespēju vidējo apdrošināšanas iemaksu algu noteikt 32 kalendāra mēnešu laikā pirms mēneša, kad persona ieguvusi bezdarbnieka statusu. Bet bezdarbniekam, kurš pirms bezdarbnieka statusa iegūšanas ir bijis darba ņēmējs, taču likumā

noteiktajā vidējās apdrošināšanas iemaksu algas aprēķināšanas perioda daļā ir bijis bērna kopšanas atvaļinājumā, atvaļinājumā bez darba samaksas saglabāšanas, kas piešķirts sakarā ar nepieciešamību kopt bērnu, vai grūtniecības un dzemdību atvaļinājumā un darba ņēmēja un darba devēja iemaksas bezdarba gadījumam šajā periodā nebija jāveic, vidējo apdrošināšanas iemaksu algu nosaka, vidējās apdrošināšanas iemaksu algas noteikšanas periodā neieskaitot bērna kopšanas atvaļinājuma, atvaļinājuma bez darba samaksas saglabāšanas, kas piešķirts sakarā ar nepieciešamību kopt bērnu, vai grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma dienas.

✓No 2012. gada janvāra otrās puses:

- Bezdarbnieki, kuri ilgstoši ir bez darba, 4 mēnešus varēs piedalīties algotos pagaidu sabiedriskos darbos pašvaldībās. Darba vietas varēs izveidot **pašvaldību institūcijās**, izņemot pašvaldību komercsabiedrības, **biedrībās vai nodibinājumos**. Bezdarbnieks, piedaloties algotos pagaidu sabiedriskos darbos, **saņems ikmēneša atlīdzību 100 latu apmērā**.
- Valsts nodrošinās šādu atbalstu:
 - bezdarbnieku atalgojumu un valsts sociālo apdrošināšanu pensijām;
 - izdevumu segšanu par normatīvajos aktos paredzēto obligāto veselības pārbaūžu veikšanu pasākumos iesaistītajiem bezdarbniekiem;
 - izdevumu segšanu par bezdarbnieku apdrošināšanu nelaimes gadījumiem;
 - dotāciju pasākuma darbu koordinētājam 90 Ls apmērā. **LL**

Informācija publicēta no Labklājības ministrijas mājaslapas:
www.lm.gov.lv,
sagatavoja: Marika Kupče, Komunikācijas nodaļas vadītāja

Sociālās apdrošināšanas maksājumu likmes 2012. gadam (%)

(Ministru kabineta 2011. gada 27. decembra noteikumi Nr. 1026 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem 2012. gadā")

Apdrošināšanas veids	Kopā	t.sk. pensiju apdrošināšana	apdrošināšana bezdarbīgajiem	darba negadījumu apdrošināšana	invaliditātes apdrošināšana	maternitātes slimības apdrošināšana	vecāku apdrošināšana
Parasts darbinieks (darba ņēmējs tiek apdrošināts visiem sociālās apdrošināšanas veidiem)	Darbinieks	11,00					
	Darba devējs	24,09					
	Kopā	35,09	1,50	0,41	3,16	2,28	1,00
Darba ņēmējs ir sasniedzis vecumu, kas dod tiesības uz valsts vecuma pensiju	Darbinieks	9,50					
	Darba devējs	20,80					
	Kopā	30,30	-	0,41	-	2,15	1,00
Darba ņēmējs ir izdienas pensijas saņēmējs vai invalids – valsts speciālās pensijas saņēmējs	Darbinieks	10,29					
	Darba devējs	22,53					
	Kopā	32,82	-	0,41	2,52	2,15	1,00
Darba ņēmējs tiek nodarbināts brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā	Darbinieks	9,84					
	Darba devējs	21,56					
	Kopā	31,40	1,50	-	3,16	-	-
Darba ņēmējs ir sasniedzis vecumu, kas dod tiesības saņemt vecuma pensiju un tiek nodarbināts brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā	Darbinieks	8,38					
	Darba devējs	18,36					
	Kopā	26,74	-	-	-	-	-
Pāsnodarbinātais		32,46	-	-	2,52	2,20	1,00
Pāsnodarbinātais, kurš sasniedzis vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju		29,89	-	-	-	2,15	1,00
Fiziska persona, kura apsaimnieko nekustamo īpašumu un ir reģistrējusies kā saimnieciskajā darbā gūtā ienākuma nodokļa maksātāja		29,26	-	-	2,52	-	-
Persona, kuru nodarbina darba devējs - ārvalstu nodokļu maksātājs, ja šīs personas pastāvīgā dzīvesvieta nav Latvijas Republikā un persona uzturas Latvijas Republikā 183 dienas vai ilgāk jebkurā 12 mēnešu periodā, kas sākas vai beidzas taksācijas gadā		33,18	-	-	3,16	2,28	1,00

Apdrošināšanas veids	Kopā	t.sk. pensiju apdrošināšana	apdrošināšana bezdarbības gadījumam	darba negadījumu apdrošināšana	invaliditātes apdrošināšana	maternitātes slimības apdrošināšana	vecāku apdrošināšana
Persona, kuru LR teritorijā nodarbina darba devējs – ārvalstu nodokļu maksātājs, ja šīs personas pastāvīgā dzīvesvieta ir LR, un persona, kuru nodarbina citas EEZ dalībvalsts vai Šveices Konfederācijas darba devējs, kuram saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr.883/2004 11., 12., 13., 14., 15. un 16.pantu piemēro LR normatīvos aktus	35,09	26,74	1,50	0,41	3,16	2,28	1,00
leķšzemes darba ņēmējs pie darba devēja – ārvalstnieka, ja šī persona ir sasniegusi vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju	30,30	26,74	-	0,41	-	2,15	1,00
leķšzemes darba ņēmējs pie darba devēja – ārvalstnieka, ja šī persona ir izdienas pensijas saņēmējs vai invalīds – valsts speciālās pensijas saņēmējs	32,82	26,74	-	0,41	2,52	2,15	1,00
Brīvprātīgās pensiju apdrošināšanas likme	26,74	26,74	-	-	-	-	-
Brīvprātīgo iemaksu likme personai, kura brīvprātīgi pievienojusies pensiju apdrošināšanai, invaliditātes apdrošināšanai, maternitātes un slimības apdrošināšanai, vecāku apdrošināšanai	33,18	26,74	-	-	3,16	2,28	1,00
Brīvprātīgo iemaksu likme mikrouzņēmuma darbiniekam, kurš brīvprātīgi pievienojies visiem sociālās apdrošināšanas veidiem	35,09	26,74	1,50	0,41	3,16	2,28	1,00
Brīvprātīgo iemaksu likme mikrouzņēmuma darbiniekam, ja šī persona ir sasniegusi vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju	30,30	26,74	-	0,41	-	2,15	1,00
Brīvprātīgo iemaksu likme mikrouzņēmuma darbiniekam, ja šī persona ir izdienas pensijas saņēmējs vai invalīds – valsts speciālās pensijas saņēmējs	32,82	26,74	-	0,41	2,52	2,15	1,00

RUĀRĪ

[illegible]

**** Par projektu pieņemšanas noslēgumu tiks zinots laikrakstā "Latvijas Vēstnesis"**

☐ Terminš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.

iesniegumu un atskaīšu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums

GRĀMATVEDĪBA

Fizisko personu mantiskā stāvokļa deklarēšana

2011. gada 1. decembrī Saeima pieņēma „Fizisko personu mantiskā stāvokļa un nedeklarēto ienākumu deklarēšanas likumu”. Tā mērķis ir sekmēt fizisko personu mantiskā stāvokļa, ienākumu un izdevumu atbilstības un attiecīgi nodokļu samaksas un ienākumu legalitātes kontroles iespējas, kā arī dot fiziskajām personām iespēju deklarēt iepriekš nedeklarētos ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamos ienākumus, izņemot tos ienākumus, kurus personai bija tiesības nedeklarēt.

Likums nosaka:

- fizisko personu ienākumu deklarēt mantisko stāvokli;
- mantiskā stāvokļa deklarācijas iesniedzējus, iesniegšanas kritērijus un kārtību;
- mantiskā stāvokļa deklarācijā iekļaujamās ziņas;
- iepriekš nedeklarēto ienākumu deklarēšanas nosacījumus;
- mantiskā stāvokļa deklarācijas iesniedzēju pienākumus un tiesības;
- īpašus noteikumus attiecībā uz skaidras naudas uzkrājumiem;
- personas atbildību par mantiskā stāvokļa deklarācijas neiesniegšanu vai apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu tajā;
- Valsts ieņēmumu dienesta kompetenci šā likuma izpildē.

Likums attiecas uz fiziskajām personām. Saskaņā ar likuma 2. pantu, mantiskā stāvokļa deklarāciju iesniedz:

- persona, kura 2011. gada 31. decembrī plkst. 24 pēc Latvijas laika ir Latvijas pilsonis, Latvijas nepilsonis vai ārzemnieks (kuram izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja vai pastāvīgās uzturēšanās apliecība Latvijā) un vienlaikus – Latvijas Republikas rezidents;
- Latvijas pilsonis, Latvijas nepilsonis vai ārzemnieks (kuram izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja vai pastāvīgās uzturēšanās apliecība Latvijā), kas pēc 2012. gada 1. janvāra kļūst par Latvijas Republikas rezidentu – tā gada 31. decembrī plkst. 24, kurā kļūst par Latvijas Republikas rezidentu.

Lai fiziskajai personai rastos pienākums deklarāciju iesniegt, tai ir jāatbilst vienam no šādiem kritērijiem:

- personai īpašumā vai kopīpašumā ārvalstīs ir nekustamais īpašums (ķermeniskas lietas, kuras nevar pārvietot no vienas vietas uz otru, tās ārēji nebojājot) vai tā daļas, ieskaitot arī to nekustamo īpašumu vai tā daļas, īpašuma tiesības uz kuru persona nav nostiprinājusi attiecīgās ārvalsts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
- persona ir ieguvusi īpašumā Latvijā tādu nekustamo īpašumu vai tā daļas, īpašuma tiesības uz kuru nav nostiprinājusi normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un kura kopējā iegādes vērtība pārsniedz 10 000 latu vai to ekvivalentu ārvalstu valūtā atbilstoši Latvijas Bankas noteiktajam valūtas kursam;

- personai īpašumā vai kopīpašumā ārvalstīs ir transportlīdzeklis (mehāniskais sauszemes vai ūdens transportlīdzeklis) vai gaisa kuģis;
- personai īpašumā Latvijā ir kapitāla daļas (piemēram, kapitāla vērtspapīri, pamatkapitāla daļas, ieguldījuma daļas, pajas, akcijas), kuru kopējā iegādes vērtība pārsniedz 10 000 latu vai to ekvivalentu ārvalstu valūtā atbilstoši Latvijas Bankas noteiktajam valūtas kursam;
- personai īpašumā ārvalstīs ir kapitāla daļas (piemēram, kapitāla vērtspapīri, pamatkapitāla daļas, ieguldījuma daļas, pajas, akcijas);
- personai īpašumā Latvijā ir kāds no šādiem finanšu instrumentiem Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē, kuru kopējā iegādes vērtība pārsniedz 10 000 latu vai to ekvivalentu ārvalstu valūtā atbilstoši Latvijas Bankas noteiktajam valūtas kursam:
 - parāda vērtspapīri (piemēram, obligācijas),
 - vērtspapīri, kuros nostiprinātas tiesības iegādāties vai atsavināt pārvedamus vērtspapīrus vai kuri paredz norēķinus naudā,
 - ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības un citi pārvedami vērtspapīri, kas apliecina līdzdalību ieguldījumu fondos vai tiem pielīdzināmos kopējo ieguldījumu uzņēmumos,;
 - naudas tirgus instrumenti;
- personai īpašumā ārvalstīs ir kāds no šādiem finanšu instrumentiem Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē:
 - parāda vērtspapīri (piemēram, obligācijas),
 - vērtspapīri, kuros nostiprinātas tiesības iegādāties vai atsavināt pārvedamus vērtspapīrus vai kuri paredz norēķinus naudā,
 - ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības un citi pārvedami vērtspapīri, kas apliecina līdzdalību ieguldījumu fondos vai tiem pielīdzināmos kopējo ieguldījumu uzņēmumos,
 - naudas tirgus instrumenti;
- personas naudas (skaidras un bezskaidras naudas) uzkrājumu Latvijā un ārvalstīs vai tikai Latvijā, vai tikai ārvalstīs kopējā summa pārsniedz 10 000 latus vai to ekvivalentu ārvalstu valūtā atbilstoši Latvijas Bankas noteiktajam valūtas kursam;
- visu privātajos pensiju fondos vai dzīvības apdrošināšanā (ar līdzekļu uzkrāšanu) Latvijā vai ārvalstīs personas uzkrāto līdzekļu kopējā summa pārsniedz 10 000 latus vai to ekvivalentu ārvalstu valūtā atbilstoši Latvijas Bankas noteiktajam valūtas kursam;
- personai Latvijā vai ārvalstīs ir neatmaksāti aizņēmumi (kredīti) vai citas parādsaistības, kuru kopējās summas neatmaksātā daļa pārsniedz 10 000 latus vai to ekvivalentu ārvalstu valūtā atbilstoši Latvijas Bankas noteiktajam valūtas kursam;

- persona Latvijā vai ārvalstīs ir izsniegusi aizdevumus vai tai ir citi prasījumi, kuru kopējās summas neatgūtā daļa pārsniedz 10 000 latus vai to ekvivalentu ārvalstu valūtā atbilstoši Latvijas Bankas noteiktajam valūtas kursam;
- personai īpašumā vai kopīpašumā Latvijā vai ārvalstīs ir īpašums (lieta vai lietu kopība), kas nav jau minētais īpašums, finanšu līdzekļi vai saistības un kura vērtība, pēc personas ieskatiem, pārsniedz 10 000 latus vai to ekvivalentu ārvalstu valūtā atbilstoši Latvijas Bankas noteiktajam valūtas kursam;
- persona ir patiesais labuma guvējs Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma izpratnē no citai personai piederoša vai pārvaldīšanā nodota Fizisko personu mantiskā stāvokļa un nedeklarēto ienākumu deklarēšanas likuma 3. panta pirmās daļas 4., 5., 6. vai 7. punktā minētā īpašuma, ja īpašumu kopējā iegādes vērtība pārsniedz 10 000 latus vai to ekvivalentu ārvalstu valūtā atbilstoši Latvijas Bankas noteiktajam valūtas kursam.

Mantiskā stāvokļa deklarāciju iesniedz arī persona, kura vēlas deklarēt laika posmā no 1991. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim gūtos un saskaņā ar Latvijas Republikas nodokļu jomu reglamentējošu normatīvo aktu prasībām nedeklarētos ienākumus, kas to gūšanas brīdī bija apliekami ar iedzīvotāju ienākuma nodokli saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" prasībām.

Personai nav jāiesniedz mantiskā stāvokļa deklarācija, ja tās īpašumā ir tikai Valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā, Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā, Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā, Traktortehnikas, tās piekabju un traktortehnikas vadītāju informatīvajā sistēmā un Integrētajā Latvijas kuģu datu bāzē reģistrēts īpašums.

Tāpat deklarācija nav jāiesniedz personai, kas 2012. gadā iesniedz kārtējā gada deklarāciju likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 23. pantā noteiktajā kārtībā.

Mantiskā stāvokļa deklarāciju iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam no 2012. gada 1. marta līdz 1. jūnijam. Mantiskā stāvokļa deklarācijā norāda ziņas pēc stāvokļa 2011. gada 31. decembrī plkst. 24.

Mantiskā stāvokļa deklarācijas veidlapa ir apstiprināta likuma pielikumā.

Likums nosaka arī īpašu kārtību attiecībā uz fiziskās personas skaidrās naudas uzkrājumu iemaksāšanu kredītiestādē. Tomēr šīs normas piemērošanai vēl ir jāsaņem Ministru kabineta noteikumi.

Konsultācijas par mantiskā stāvokļa deklarācijas aizpildīšanu sniedz Valsts ieņēmumu dienests. **LL**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa

VID sagatavotās atbildes uz jautājumiem par mantiskā stāvokļa deklarēšanu

Personas, kurām jāiesniedz mantiskā stāvokļa deklarācijas		
1.	Mantiskā stāvokļa deklarācija jāiesniedz personai, kas atbilst vismaz vienam no likumā noteiktajiem kritērijiem. Vai ar to domāts gadījumā, ja atbilst, tikai vairākus kritērijus saliekot kopā (piemēram, kapitāla daļas, naudas uzkrājumus, aizņēmumus)?	Nē, mantiskā stāvokļa deklarācijas iesniegšanas pienākums ir personai, kurai ir konstatēta atbilstība jebkuram no likumā minētajiem kritērijiem. Tādējādi pietiek, ja izpildās viens kritērijs. Piemēram, naudas uzkrājumu apmērs ir virs 10 000 latu.
2.	Vai ir jāiesniedz mantiskā stāvokļa deklarācija, ja personai ir 5000 Ls kredīts, 2000 Ls naudas uzkrājumi un akcijas Latvijā par 4000 Ls?	Nē, jo neizpildās neviens no likumā noteiktajiem kritērijiem.
3.	Vai citu valstu pilsoņiem ir jādeklarē Latvijā piederošie īpašumi?	Pienākums iesniegt mantiskā stāvokļa deklarāciju ir rezidentiem. Pilsonības fakts nav noteicošais. Arī citu valstu pilsoņi nodokļu piemērošanas nolūkos var tikt uzskatīti par Latvijas rezidentiem. Ja citas valsts pilsonis ir nerezidents, tad tam mantiskā stāvokļa deklarācija nav jāaizpilda.
4.	Zeme zemesgrāmatā reģistrēta uz vīra vārda. Ir uzsākta būvniecība. Ēka nav pabeigta un nav nodota ekspluatācijā. Vīrs un sieva naudas līdzekļus ēkas būvniecībā ir ieguldījuši kopīgi. Laulības līgums nav noslēgts. Kuram no šīs ģimenes locekļiem ir pienākums iesniegt mantiskā stāvokļa deklarāciju par mantisko stāvokli – vīram vai sievai, vai abiem, deklarējot uz pusēm?	Tā kā zeme ar ēku veido nekustamā īpašuma kopību, tad gadījumā, ja jaunbūves vērtība pārsniedz 10 000 latu, mantiskā stāvokļa deklarācija ir jāaizpilda personai, uz kuras vārda zemesgrāmatā ir reģistrēta zeme.

Personas, kurām jāiesniedz mantiskā stāvokļa deklarācijas

5.	Fiziskā persona ir ASV un Latvijas pavalstnieks, Latvijā tai pieder vairāki nekustamie īpašumi, kā arī ir naudas uzkrājumi. Latvijā persona uzturas vairākas reizes gadā, taču pastāvīgā dzīvesvieta ir ASV. Vai ir jāiesniedz mantiskā stāvokļa deklarācija?	Pienākums iesniegt mantiskā stāvokļa deklarāciju ir tikai Latvijas rezidentiem. Ja personas pastāvīgā dzīvesvieta un vitālo interešu centrs ir ASV, tad saskaņā ar Latvijas Republikas un Amerikas Savienoto Valstu konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem ietvertajiem nosacījumiem, persona tiks uzskatīta par ASV rezidentu un mantiskā stāvokļa deklarācija nebūs jāsniedz.
6.	Persona ilgus gadus bijusi valsts amatpersona, visu nodeklarējusi valsts amatpersonas deklarācijā. Vai mantiskā stāvokļa deklarēšana uz viņu attiecas?	Mantiskā stāvokļa deklarāciju ir tiesīgas neiesniegt tās amatpersonas, kuras iesniedz ikgadējo amatpersonu deklarāciju par 2011. gadu.

Vispārīgi jautājumi par sākumdeklarēšanu

1.	Ja persona atbilst kritērijiem un tai ir jāiesniedz mantiskā stāvokļa deklarācija (piemēram, ir kredīts, kas pārsniedz 10 000 latus), vai, aizpildot deklarāciju, jānorāda arī pārējās ziņas, kuras nesasniedz šos 10 000 Ls (piemēram, skaidras naudas uzkrājums 7000 Ls, kapitāla daļas 8000 Ls)?	Deklarācijā obligāti ir jānorāda tikai tā informācija, kas atbilst noteiktajiem kritērijiem – jautājumā minētajā gadījumā – kredīta neatmaksāto daļu, kas pārsniedz 10 000 Ls. Pārējo informāciju var uzrādīt, ja persona to vēlas darīt.
2.	Vai likums paredz, ka, deklarējot savu mantisko stāvokli ir jāmaksā 15% nodoklis?	Nodoklis 15% apmērā ir jāmaksā tikai no iepriekš nodeklarētiem ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamiem ienākumiem, kas gūti laika periodā no 1991. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim.
3.	Vai mantiskā stāvokļa deklarācija būs jāiesniedz papildus ikgadējai iedzīvotāju ienākumu nodokļa deklarācijai?	Mantiskā stāvokļa deklarācija un iedzīvotāju gada ienākumu deklarācija ir atsevišķi dokumenti, un tie nav viens otru papildinoši.

Skaidras un bezskaidras naudas uzkrājumi

1.	Vai jādeklarē bankas kontā (kreditestādēs) esošā nauda?	Jādeklarē, ja kopējā naudas uzkrājumu summa ir virs 10 000 latu.
2.	Ja uzkrājums kreditestādē ir tuvu 10 000 latiem un 29. decembrī, kontā ieskaitot algu, summa pārsniegs 10 000 Ls, vai tad ir jādeklarē uzkrājumi?	Jā, jo attiecībā uz naudas uzkrājumiem izpildīsies likumā noteiktais deklarēšanas pienākuma kritērijs.
3.	Vai mantiskā stāvokļa deklarācijā jādeklarē depozīts bankā?	Jādeklarē, ja kopējā naudas uzkrājumu summa gan depozītā, gan skaidrā naudā, gan norēķinu kontā pārsniedz 10 000 latu sliekšni.
4.	Ja ir noguldījumi Igaunijas un Dānijas bankās, vai tie ir jādeklarē?	Nosakot, vai tiek sasniegts likumā noteiktais kritērijs attiecībā uz naudas uzkrājumu apmēru, tiek ņemti vērā naudas līdzekļi gan skaidrā naudā, gan bezskaidrā naudā, gan Latvijā, gan ārvalstīs. Jādeklarē, ja kopējā naudas uzkrājumu summa pārsniedz 10 000 latus.
5.	Uz kuru brīdi jāskaita nauda?	Mantiskā stāvokļa deklarācijā tiek norādītas ziņas pēc stāvokļa uz 2011. gada 31. decembri plkst. 24.00. Tādējādi arī naudas uzkrājumi jāfiksē minētajā brīdī.
6.	Cilvēks savus skaidrā naudā sakrātos 20 000 latus ieskaita bankas kontā un deklarācijā uzrāda, ka ir tikai bezskaidras naudas uzkrājums (jo tā bija uz 31.12.2011.), taču janvāra sākumā visu izņem. Vai viņam var prasīt ieskaitīt kontā?	Nē, šādas prasības normatīvajos aktos nav.
7.	Ja decembra sākumā skaidrās naudas uzkrājumi pārsniedz 10 000 latus, bet vēl decembrī plānots pirkt mašīnu un tad naudas uzkrājumi būs zem 10 000 latu, vai jāiesniedz deklarācija?	Ja netiek konstatēta atbilstība citiem likumā noteiktajiem kritērijiem, tad mantiskā stāvokļa deklarācija nav jāsniedz.

Skaidras un bezskaidras naudas uzkrājumi

8.	Ja vienam no ģimenes locekļiem ir ģenerālpilnvara rīkoties ar otra ģimenes locekļa līdzekļiem, katram atsevišķi nepieder vairāk par 10 000 latu, bet abiem kopā pārsniedz 10 000 latu un reāli nauda tiek lietota no viena konta – ģimenes loceklis, kuram ir ģenerālpilnvara rīkojas ar visiem naudas līdzekļiem. Vai kādam no ģimenes locekļiem ir šie naudas līdzekļi jādeklarē?	Ja netiek konstatēta atbilstība citiem likumā noteiktajiem kritērijiem, tad mantiskā stāvokļa deklarācija nav jāsniedz nevienam no ģimenes.
9.	Vai ir jādeklarē uz nepilngadīga bērna vārda veidotais uzkrājums bērna nākotnei?	Ja uz bērna vārda atvērtajā kontā kopējā uzkrājumu summa pārsniedz 10 000 latus, tad izpildās kritērijs attiecībā uz naudas uzkrājumu apmēru, ievērojot kuru, bērnam rodas pienākums iesniegt mantiskā stāvokļa deklarāciju. Ja bērns nav sasniedzis 18 gadu vecumu, tad bērna vietā mantiskā stāvokļa deklarāciju aizpilda kāds no vecākiem vai aizbildnis.
10.	Vai deklarācijā ir jānorāda arī personas zemesgrāmatā reģistrētais dzīvokļa īpašums un gleznu kolekcija (tēva autordarbi), ja pienākums ir deklarēt tikai skaidro naudu 12 000 latu? Vai es drikstu deklarēt tikai skaidro naudu?	Tā kā naudas uzkrājumu kopējā summa pārsniedz 12 000 latus, tad personai ir pienākums iesniegt mantiskā stāvokļa deklarāciju. Mantiskā stāvokļa deklarācijā nav jāuzrāda zemesgrāmatā reģistrēts dzīvokļa īpašums. Gleznu kolekcija mantiskā stāvokļa deklarācijā jāuzrāda tajā gadījumā, ja pēc personas ieskatiem to vērtība pārsniedz 10 000 latus.

Aizņēmumi un aizdevumi

1.	Paņemts kredīts bankā dzīvokļa remontam, vai tas ir jādeklarē?	Ja neatmaksātā kredīta daļa ir lielāka nekā 10 000 latu, tad ir jādeklarē šī neatmaksātā daļa.
2.	Fiziskā persona – SIA dalībnieks, ir aizdevusi SIA naudu. Vai šis aizdevums ir jādeklarē?	Ja neatgūtās aizdevuma summas apmērs pārsniedz 10 000 latu, tad šis aizdevums ir jādeklarē.
3.	Bankā saņemts 50 000 Ls kredīts, par kuru iegādāta māja, kas ierakstīta Zemesgrāmatā. Uz 31.12.2011. lielākā daļa kredīta jau ir atmaksāta un atlikusī summa nepārsniedz 10 000 Ls. Vai šādas parādsaistības jādeklarē un jānorāda deklarācijā?	Ja netiek konstatēta atbilstība citiem likumā noteiktajiem kritērijiem, tad mantiskā stāvokļa deklarācija nav jāsniedz.
4.	Vai personai obligāti jāiesniedz mantiskā stāvokļa deklarācija, ja tā ir galvotājs citai fiziskai personai, kura paņēmusi no bankas kredītu 80 000 EUR apmērā?	Kamēr persona, kura ir ņēmusi bankā kredītu, kāro savas kredītsaistības, pienākums aizpildīt mantiskā stāvokļa deklarāciju galvotājam nav. Tomēr mantiskā stāvokļa deklarācijas 15. sadaļā iespējams uzrādīt jebkuru papildu informāciju, kas pēc personas ieskatiem ļauj gūt pilnīgu priekšstatu par mantisko stāvokli un deklarējamiem darījumiem.
5.	Ja hipotekārais kredīts pārsniedz 10 000 latu, vai deklarācijā jāuzrāda arī uzkrājumi bankas kontā, kuri ir zem 10 000 latu?	Deklarācijā obligāti ir jānorāda tikai tā informācija, kas atbilst noteiktajiem kritērijiem. Pārējo informāciju var uzrādīt, ja persona to vēlas darīt.

Nekustamais īpašums

1.	Ja ir noslēgts līgums par nekustamā īpašuma pirkšanu, un samaksāta rokasnauda, bet nekustamais īpašums vēl nav personas īpašumā – kā to deklarēt?	Mantiskā stāvokļa deklarācijā tās 15. sadaļā var uzrādīt jebkuru papildu informāciju, kas ļauj gūt pilnīgu priekšstatu par personas mantisko stāvokli un deklarējamiem darījumiem, t.sk., informāciju par samaksāto rokas naudu.
2.	Bankā saņemts kredīts zemes iegādei un arī mājas celtniecībai. Zemes grāmatā ir ierakstīta zeme. Māja tiek būvēta no kredītā saņemtajiem līdzekļiem. Vai jaunbūve ir jādeklarē?	Ir jādeklarē kredītsaistības virs 10 000 latiem un jaunbūve, kas nav reģistrēta zemesgrāmatā, ja tajā veikto ieguldījumu vērtība pārsniedz 10 000 latu.

Nekustamais īpašums

3.	Ir saņemts mantojums (saņemta mantojuma apliecība, mantojuma masā (12 000 latu) nav atsevišķi nodalīta nekustamā īpašuma vērtība), vai ir jādeklarē mantojums, kura sastāvā ir nekustamais īpašums, un zemesgrāmatā īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu nav nostiprinātas? Kā noteikt nekustamā īpašuma vērtību?	Ja mantojuma līgumā nav norādīta nekustamā īpašuma vērtība, tad, novērtējot, vai izpildās Fizisko personu mantiskā stāvokļa un nedeklarēto ienākumu deklarēšanas likumā noteiktie kritēriji attiecībā uz nekustamā īpašuma vērtību virs 10 000 latiem, jāizmanto aktuālā kadastrālā vērtība.
4.	Vai personai obligāti jāiesniedz mantiskā stāvokļa deklarācija, ja tā mantojusi (saņēmusi testamentu) māju 300 000 latu vērtībā, bet mantojuma apliecību notārs sola tikai pēc 2012. gada 1. jūnija?	Tā kā nekustamais īpašums nav faktiski iegūts, tad mantiskā stāvokļa deklarācijā tas nav jāuzrāda. Tomēr mantiskā stāvokļa deklarācijas 15.sadaļā persona var uzrādīt jebkuru papildu informāciju, kas pēc viņas ieskatiem ļauj gūt pilnīgu priekšstatu par mantisko stāvokli un deklarējamiem darījumiem, t.sk., testamentā norādīto nekustamo
5.	Ja nekustamais īpašums pirktas par 16 000 latu, bet tagad novērtēts par 5000 latu, vai šāds īpašums jādeklarē?	Jādeklarē, ja nekustamais īpašums nav ierakstīts zemesgrāmatā.
6.	Vai jādeklarē jaunbūve un kādā vērtībā?	Jādeklarē, ja tā nav reģistrēta zemesgrāmatā un tajā veikto ieguldījumu apjoms ir virs 10 000 latu. Deklarācijā norāda jaunbūvē veikto ieguldījumu vērtību.
7.	Vai jāiesniedz deklarācija, ja pieder maza ēka (līdz 25 m ²)?	Jādeklarē, ja Latvijā esošs nekustamais īpašums nav ierakstīts zemesgrāmatā un tā vērtība ir virs 10 000 latu. Ja minētais kritērijs nav pārsniegts, tad nekustamais īpašums nav jādeklarē.

Transportlīdzekļi

1.	Ja CSDD reģistrēta līzīngā nopirkta vieglā automašīna par summu, kas pārsniedz 10 000 Ls un uz 2011. gada 31. decembri nenomaksātā summa pārsniedz 10 000 Ls, vai pietiek deklarēt šo kredītu, vai ir jādeklarē arī automašīna?	Tā kā vieglā automašīna ir reģistrēta CSDD, tad tā nav jādeklarē.
2.	Auto līzīngā atlikusi vērtība ir ap 6000 Ls, bet sākotnējā vērtība bija 12 000 Ls. Kopš iegādes ir pagājuši vairāki gadi, vai jādeklarē ir pēc sākotnējās vērtības, kas ierakstīta līgumā?	Nosakot, vai tiek sasniegts likumā noteiktais kritērijs attiecībā uz aizņēmumiem, tiek vērtēta neatmaksātā aizņēmuma daļa. Jādeklarē, ja tā pārsniedz 10 000 latus. Konkrētajā gadījumā neatmaksātā daļa ir mazāka par 10 000 latiem.

Kapitāla daļas

1.	Vai jādeklarē kapitāla daļas, kuru vērtība pārsniedz 10 000 latu?	Jā, jādeklarē.
2.	Vai akcijas, kas kādreiz pirktas par sertifikātiem jādeklarē pēc šodienas vērtības?	Nē, novērtējot atbilstību noteiktajiem kritērijiem, par pamatu tiek ņemta iegādes vērtība.
3.	Kā noteikt kapitāldaļu vērtību?	Tā ir sākotnējā ieguldījumu vērtība (nomināls), ja kapitālsabiedrība dibināta, vai kapitāla daļu iegādes vērtība, ja tās pirktas.
4.	Ja SIA dibināšanas statūtkapitāls ir 20 000 Ls, bet, sagatavojot bilanci par 2011. gadu, vērtība atšķirsies, kura vērtība jānorāda deklarācijā?	Mantiskā stāvokļa deklarācijā tiek norādītas ziņas pēc stāvokļa uz 2011. gada 31. decembri plkst. 24.00.

Finanšu instrumenti

1.	Ja personai pieder vairāku valstu parādzīmes, kā tās jādeklarē?	Ja šo valstu parādzīmju emitents ir Latvijas valsts vai arī cita valsts, bet tās atrodas personas finanšu instrumentu kontā Latvijā (Latvijā reģistrētajā kredītiestādē vai brokeru sabiedrībā), tad mantiskā stāvokļa deklarācijā tās ir jāuzrāda, ja to kopējā iegādes vērtība ir virs 10 000 latu. Pārējos gadījumos šādas parādzīmes ir jādeklarē neatkarīgi no vērtības.
----	---	---

Dzīvības apdrošināšana (ar līdzekļu uzkrāšanu), privātie pensiju fondi

1.	Darba devējs personas labā veic iemaksas privātajos pensiju fondos vai veic dzīvības apdrošināšanas (ar uzkrāšanu) iemaksas. Vai persona šie uzkrājumi ir jādeklarē?	Jādeklarē, ja kopējais uzkrājumu apmērs pārsniedz 10 000 latu sliekšni.
2.	Kā deklarēt dzīvības apdrošināšanu un uzkrājumu?	Jādeklarē, ja kopējais uzkrājumu apmērs pārsniedz 10 000 latu sliekšni. Turklāt privāto pensiju fondu vai apdrošinātāju identificējošā informācija mantiskā stāvokļa deklarācijā ir jānorāda tikai par tādiem uzkrājumiem, kuru kopējā summa pārsniedz 1 000 latu.

Cits īpašums

1.	Kā novērtēt personisko mantu, kuru persona vēlas deklarēt – piemēram, sudraba karošu komplektus, kas palika no vecmāmiņas un vai to norādīšana deklarācijā neizsauks nodokļu sekas?	Mantiskā stāvokļa deklarācijā informācija par personīgo mantu ir jāuzrāda, ja to veido viena lieta, kuras vērtība pārsniedz 10 000 latu, vai vienveidīgu lietu kopums, kuru vērtība pārsniedz 10 000 latu. Tādējādi sudraba karošu komplekti mantiskā stāvokļa deklarācijā ir uzrādāmi, ja deklarācijas iesniedzējs uzskata, ka to kopējā vērtība pārsniedz 10 000 latu. Novērtējot mantas vērtību persona var izmantot iegādes vērtību, ja tādas nav - tirgus vērtību vai jebkuru citu identificējamu vērtību. Mantiskā stāvokļa deklarācija ir informatīva, tādēļ nodokļa sekas no sudraba karošu komplekta uzrādīšanas neradīs.
----	---	---

Deklarācijas iesniegšanas termiņi

1.	Vai deklarācija jāiesniedz 1. janvārī?	Mantiskā stāvokļa deklarācijā tiek norādītas ziņas pēc stāvokļa uz 2011. gada 31. decembri plkst. 24.00., taču tā jāiesniedz 2012. gadā no 1. marta līdz 1. jūnijam.
2.	Ja deklarācija, piemēram, tiks iesniegta 2012. gada 28. martā, tad personai ir tiesības 3 mēnešu laikā no deklarācijas iesniegšanas to precizēt, bet ja gadījumā tā vēlas vēlreiz precizēt, tad to var veikt 3 mēnešu laikā no iesniegšanas dienas (no 2012. gada 28. marta) vai 3 mēnešu laikā no precizētās deklarācijas iesniegšanas dienas?	Mantiskā stāvokļa deklarāciju varēs precizēt 3 mēnešu laikā no pirmreizējās deklarācijas iesniegšanas dienas.

Deklarācijas iesniegšana

1.	Vai deklarācija jānes uz VID papīra veidā?	Mantiskā stāvokļa deklarāciju var iesniegt Valsts ieņēmumu dienestā personīgi jebkurā klientu pakalpošanas centrā, elektroniskā veidā, izmantojot drošu elektronisko parakstu, e-pasta adrese np.lietvediba@vid.gov.lvmailto:; vai Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS), vai pa pastu.
2.	Vai obligāti jāreģistrējas EDS, lai varētu iesniegt mantiskā stāvokļa deklarāciju?	Nē. Mantiskā stāvokļa deklarāciju var iesniegt arī personīgi Valsts ieņēmumu dienestā jebkurā klientu pakalpošanas centrā, elektroniskā veidā, izmantojot drošu elektronisko parakstu, e-pasta adrese np.lietvediba@vid.gov.lv

Deklarācijas iesniegšana

3.	Kur var VID mājaslapā izdrukāt mantiskā stāvokļa deklarāciju?	Adresē: http://www.vid.gov.lv/default.aspx?&tabid=7&id=14&oid=55506&no=2011.12.21&lidz=2011.12.21
----	---	--

Atbildība

1.	Kādi un cik lieli sodi paredzēti par deklarācijas neiesniegšanu?	Pagaidām likumā ir paredzēta gan administratīvā, gan kriminālatbildība par deklarācijas neiesniegšanu. Taču pašreiz esošais tiesiskais regulējums tiks precizēts līdz 2012.gada 1.martam, jo šī deklarācija neatbilst nevienai no jau Administratīvo pārkāpumu kodeksā vai Krimināllikumā minētajām deklarācijām.
2.	Ja persona 2012. gada 30. decembrī iesniedz deklarāciju par naudas uzkrājumiem uz 2011. gada 31. decembri 20 000 latu SEB kontā, vai būs jāmaksā soda nauda?	Par mantiskā stāvokļa deklarācijas neiesniegšanu, t.sk., savlaicīgu neiesniegšanu, persona tiek saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar Administratīvo pārkāpumu kodeksu.

Nodokļa nomaksa

1.	Ja iemaksās bankas kontā sakrāto naudu, kura iegūta pēc 2007. gada, vai par to jāmaksā 15% nodoklis?	Nē, par to nodoklis nebūs jāmaksā.
2.	Ja naudas uzkrājumi jau bijuši 2007. gadā, vai būs jāmaksā nodoklis?	Nē, par to nodoklis nebūs jāmaksā.
3.	Vai jāmaksā 15% nodoklis no deklarētās summas?	Nē, nodoklis nebūs jāmaksā, ja vien summa netiek deklarēta mantiskā stāvokļa deklarācijas sadaļā „III. Iepriekš nedeklarētie ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamie ienākumi”.

Papildu informācija atrodama VID mājaslapā www.vid.gov.lv.

Izmaiņas uzņēmumu ienākuma nodokļa piemērošanā

Attiecībā uz uzņēmumu ienākuma nodokli (UIN) ir izdarīti grozījumi likumā „Par UIN”, kā arī apstiprināta jauna parauga nodokļa deklarācija.

Grozījumi likumā „Par UIN” ir pieņemti 2011. gada 15. decembrī un publicēti 2011. gada 29. decembra „Latvijas Vēstnesī”.

Likuma 3. pantā ir izdarītas izmaiņas attiecībā uz nerezidentu gūto ienākumu no dividendēm, procentiem un intelektuālā īpašuma izmantošanas, kā arī ienākumu no kapitāla daļu un akciju atsavināšanas. Saskaņā ar likuma Pārejas noteikumiem šīs izmaiņas būs piemērojamas, sākot no 2013. gada. Ar šīm izmaiņām ir būtiski iepazīties arī iekšzemes uzņēmumiem, jo likumā noteiktajos gadījumos, izmaksājot nerezidentiem ienākumus, tiem ir pienākums nodokli ieturēt.

Saimnieciskās darbības gaitā nereti rodas izdevumi, kas nav ar to saistīti. Šādu izdevumu uzskaitījums ir dots likuma 5. pantā, savukārt 4. panta pirmā daļa nosaka, kuriem izdevumiem, kas nav saistīti ar saimniecisko darbību, ir vai nav piemērojams palielinošais koeficients 1,5. Saskaņā ar izdarītajiem grozījumiem koeficientu 1,5 nepiemēro ziedojumu summām, kas ziedotas likuma 20.¹ pantā minētajām institūcijām, ja

ziedojuma mērķi nav ietverta tieša vai netieša norāde uz konkrētu ziedoto līdzekļu saņēmēju, kas ir ar ziedotāju saistīts uzņēmums vai saistīta persona, vai ziedotāja darbinieks, vai šā darbinieka ģimenes loceklis, kā arī ziedojuma saņēmējs neveic atbildības rakstura darbības, kas vērstas uz labuma gūšanu ziedotājam, ar ziedotāju saistītam uzņēmumam, saistītai personai vai ziedotāja radniekam līdz trešajai pakāpei, vai laulātajam, vai nodrošina ziedotāja intereses, kas nav saistītas ar filantropiju. Šīs izmaiņas piemērojamas attiecībā uz ziedojumiem, kas izdarīti, sākot ar 2011. gadu.

Likuma 9. pants ir papildināts ar 1.² daļu, kas nosaka, ka nodokļa maksātājs, izpildot likumā noteiktās prasības, drīkst samazināt ar nodokli apliekamo ienākumu par zaudēto parādu summām saistībā ar debitora maksātnespējas procesu, tiesiskās aizsardzības procesu vai ārpusstiesas tiesiskās aizsardzības procesu. Izmaiņas ir izdarītas arī attiecībā uz iepriekšējo periodu zaudējumu segšanu. Zaudējumus, kas radušies līdz 2007. gadam, varēs segt hronoloģiskā secībā no nākamo astoņu taksācijas periodu apliekamā ienākuma. Savukārt zaudējumus, kas radušies, sākot no

2008. gada, varēs segt neierobežotā laika periodā. Nodokļa maksātājs, kas reģistrēts un darbojas saskaņā ar Reģionālās attīstības likumu noteiktā īpaši atbalstamajā teritorijā, zaudējumus, kuri radušies līdz 2004. gadam, var segt hronoloģiskā secībā no nākamo desmit taksācijas periodu apliekamā ienākuma; zaudējumus, kas radušies, sākot no 2005. gada, drīkst segt neierobežotā laika posmā.

Ir izdarītas izmaiņas likuma 17.² pantā attiecībā uz kārtību, kādā piemērojama UIN atlaide par atbalstāmo investīciju projektu ietvaros veiktajiem sākotnējiem ilgtermiņa ieguldījumiem.

Grozījumi likuma „Par UIN” 23. pantā paredz, ka uzņēmumu ienākuma nodokļa avansa maksājumus var neveikt mēnešos, kuros saimnieciskā darbība ir apturēta, ja Valsts ieņēmumu dienestam ir iesniegts iesniegums par saimnieciskās darbības apturēšanu.

Pārejas noteikumi paredz, ka mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, kurš, sākot ar 2012. gada 1. janvāri, nevēlas turpmāk saglabāt mikrouzņēmuma nodokļa maksātāja statusu, iesniegumu Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz līdz 2012. gada 15. janvārim.

Par 2011. gadu nodokļu maksātājiem būs jāsaņem jauna parauga uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija. Deklarācijas veidlapa ir apstiprināta ar Ministru kabineta 20.12.2011. noteikumiem Nr. 981 „Noteikumi par uzņēmumu ienākuma nodokļa taksācijas perioda deklarāciju un avansa maksājumu aprēķinu”. Tā ir līdzīga iepriekšējai, tikai papildināta ar vairākām jaunām rindām, lai apliekamo ienākumu varētu koriģēt atbilstoši likuma jaunākajiem grozījumiem. Attiecībā uz lauksaimniekiem noteikumi tagad paskaidro, ka, sedzot iepriekšējo gadu zaudējumus, par saņemto atbalsta summām ir samazināmi tikai tie zaudējumi, kas radušies līdz 2006. gadam.

Aprēķinot ar UIN apliekamo ienākumu, deklarācijā atsevišķās rindās ir jānorāda ar saimniecisko darbību nesaistītie izdevumi, kuriem piemēro un kuriem nepiemēro koeficientu 1,5. **LL**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa

Grozījumi biedrību un nodibinājumu likumā

Likumā „Par grāmatvedību” 2011. gadā pieņemtie grozījumi, sākot no 2012. gada, atļauj biedrībām, kuru ieņēmumi nepārsniedz 25 000 latu, grāmatvedību kārtot vienkāršā ieraksta sistēmā. Līdz ar šīm izmaiņām bija nepieciešami grozījumi Biedrību un nodibinājumu likumā.

Grozījumi likuma 52. pantā nosaka, ka gadījumos, kad biedrības apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem pārskata gadā nepārsniedz 25 000 latu un tā kārtro grāmatvedību

vienkāršā ieraksta sistēmā, biedrības valde sagatavo šādas gada pārskata daļas: ieņēmumu un izdevumu pārskatu un ziedojumu un dāvinājumu pārskatu. Likums arī nosaka, ka šīs gada pārskata daļas ir jāpārbauda saimnieciskās un finansiālās darbības revīzijas institūcijai vai zvērinātam revidentam. Tāpat kā pilno gada pārskatu, arī gada pārskata daļas biedrība, kas kārtro vienkāršo grāmatvedību, Valsts ieņēmumu dienestam iesniedz līdz 31. martam. **LL**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa

Izmaiņas Gada ienākumu deklarācijā

Tuvojas gada ienākumu deklarācijas iesniegšanas termiņš un Ministru kabinets ir izdarījis izmaiņas deklarācijas veidlapā, kā arī tās aizpildīšanas kārtībā. Grozījumi MK 17.02.2009. noteikumos Nr. 149 „Noteikumi par iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju un tās aizpildīšanas kārtību” ir pieņemti 2011. gada 20. decembrī.

Grozījumi noteikumos paredz, ka Valsts ieņēmumu dienests nodrošina, ka elektroniskās deklarēšanas sistēmā nodokļa maksātājam ir pieejama šāda deklarācijas aizpildīšanai nepieciešama informatīva rakstura informācija, ko Valsts ieņēmumu dienests saņem no ienākuma izmaksātāju iesniegtajiem paziņojumiem par fiziskajai personai izmaksātajām summām, privātajiem pensiju fondiem un apdrošināšanas sabiedrībām:

- dati par ienākuma izmaksātāju un ienākuma saņēmēju;
- ienākuma veids;
- ienākuma gūšanas periods un izmaksas datums;
- bruto ieņēmumi;

- neapliekamie ienākumi;
- darba devēja piemērotais neapliekamais minimums, atvieglojumi un attaisnotie izdevumi;
- ienākums, no kura aprēķināts nodoklis;
- ieturētais nodoklis;
- veiktās iemaksas privātajos pensiju fondos;
- veiktie apdrošināšanas prēmiju maksājumi.

Tā kā ne visi nodokļu maksātāji izmanto elektronisko deklarēšanas sistēmu, tad Valsts ieņēmumu dienests nodrošina, ka mēneša laikā pēc nodokļa maksātāja pieprasījuma saņemšanas, bet ne ātrāk kā pieprasījuma saņemšanas gada 1. martā nodokļa maksātājs, kurš deklarāciju aizpilda papīra formā, var saņemt minēto informāciju.

No deklarācijas veidlapas ir izslēgts D7 un D8 pielikums. D8 pielikums ir svītrots tādēļ, ka 2011. gadā likums „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” vairs neparedz vidējās svērtās nodokļa likmes aprēķināšanu.

Līdz ar to no noteikumiem ir izslēgtas arī visas atsauces attiecībā uz D7 un D8 pielikuma aizpildīšanu.

Noteikumi ir papildināti ar vairākiem punktiem attiecībā uz ārvalstīs gūto ienākumu deklarēšanu. Nodokļa maksātājs, kurš vēlas piemērot likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” pārejas noteikumu 80. un 81. punktu, lai veiktu maksājamā nodokļa precizējumu par 2008., 2009. un 2010. gadu, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā iesniegumu iedzīvotāju ienākuma nodokļa atmaksas saņemšanai:

- par 2008. gada ienākumiem – līdz 2012. gada 16. aprīlim;
- par 2009. gada ienākumiem – līdz 2013. gada 16. aprīlim;
- par 2010. gada ienākumiem – līdz 2014. gada 16. aprīlim.

Nodokļa maksātājs, kurš deklarē iepriekš nedeklarētos 2008., 2009. un 2010. gadā ārvalstīs gūtos algota darba ienākumus, piemērojot likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” pārejas noteikumu 80. punktu, Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz:

- gada ienākumu deklarācijas pielikumus, kas atbilst nodokļa maksātāja gūtajiem ienākumiem, un neaizpilda deklarāciju D;
- attaisnotos izdevumus apliecinošus attaisnojuma dokumentus.

Aprēķinot vai precizējot maksājamo iedzīvotāju ienākuma nodokli no algota darba ienākuma, kas gūts 2008. un 2009. gadā ārvalstīs un apliekams ar 5% nodokļa likmi, neapliekamā minimuma, atvieglojumu un attaisnoto izdevumu atskaitīšana tiek piemērota proporcionāli gūtajiem ienākumiem, ja ir gūti ienākumi, kas apliekami ar dažādām nodokļa likmēm.

Aprēķinot vai precizējot maksājamo iedzīvotāju ienākuma nodokli no algota darba ienākuma, kas gūts 2010. gadā ārvalstīs un apliekams ar 5% nodokļa likmi, nodokļa aprēķināšanai un neapliekamā minimuma, atvieglojumu un attaisnoto izdevumu atskaitīšanai tiek piemērota vidējā svērtā nodokļa likme.

Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normām gada ienākumu deklarācija par 2011. gadu ir iesniedzama, sākot no 2012. gada 1. marta. Nākamā „Lauku Lapas” numurā lasiet plašāku informatīvo materiālu par gada ienākumu deklarācijas aizpildīšanu.

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa

Izmaiņas iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanā

2011. gada 15. decembrī tika pieņemti grozījumi likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”.

Likumā ir papildināts ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo ienākumu uzskaitījums:

- ar nodokli netiek aplikts fiziskās personas ienākums no izložu un azartspēļu laimestiem;
- ar nodokli neapliek arī no citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu budžeta izmaksātie pabalsti;
- ar nodokli nav apliekams ienākums no *Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā* noteiktajā kārtībā atsavināta nekustamā īpašuma, ja šis ienākums no jauna tiek ieguldīts funkcionāli līdzīgā nekustamajā īpašumā 12 mēnešu laikā pēc sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas. Ja nekustamo īpašumu *Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā* noteiktajā kārtībā kompensē ar citu nekustamo īpašumu, atsavinot šādas kompensācijas veidā iegūto nekustamo īpašumu, par tā iegādes dienu uzskata dienu, kad zemesgrāmatā tika reģistrēts saskaņā ar *Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumu* atsavinātais nekustamais īpašums

Grozījumi likuma 10., 11.⁹ un 16.¹ pantā nosaka nodokļa piemērošanu, ja saskaņā ar noslēgto dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) notiek daļēja uzkrājuma izmaksa.

Grozījumi likuma 11.⁷ pantā papildina nosacījumu uzskaitījumu, kuriem ir jāizpildās, lai ienākums no lauksaimniecības zemes atsavināšanas netiktu aplikts ar ienākuma nodokli. Jaunais nosacījums ir tāds, ka lauksaimniecības zemes pārdevējs atbilst vienam no šādiem kritērijiem:

- ir persona, kura veic lauksaimniecisko darbību un atbilst likuma 11.⁷ panta trešās daļas 2. punktā noteiktajiem kritērijiem;
- ir persona, kura pirms lauksaimnieciskās darbības pārtraukšanas, sasniedzot pensionēšanās vecumu, nodarbojusies ar lauksaimniecisko darbību un pirms pensionēšanās atbildusi likuma 11.⁷ panta trešās daļas 2. punktā noteiktajiem kritērijiem;
- ir persona, kurai kā bijušajam zemes īpašniekam vai viņa mantiniekam saskaņā ar likumu „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi, kas pēc tās lietošanas mērķa ir lauksaimniecības zeme,;
- ir persona, kura nekustamo īpašumu, kas pēc lietošanas mērķa ir lauksaimniecības zeme, saņēmusi mantojumā no iepriekšminētajos „a”, „b” vai „c” apakšpunktos noteiktajām personām;
- ir persona, kura nekustamo īpašumu, kas pēc lietošanas mērķa ir lauksaimniecības zeme, saņēmusi uz dāvinājuma līguma pamata no iepriekšminētajos „a”, „b”, „c” vai „d” apakšpunktos nosauktas fiziskās personas, kuru ar dāvinājuma saņēmēju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē.

Grozījumi likuma 11.⁷ pantā paredz arī to, ka gadījumā, ja atsavina nekustamo īpašumu, kuru veido lauksaimniecības zeme un mežs, ienākumu no nekustamā īpašuma atsavināšanas atbilstoši 11.⁷ pantam, piemēro proporcionāli tai platības daļai, kura pēc lietošanas mērķa ir lauksaimniecības zeme.

Fiksētā nodokļa maksātājiem ir svarīgi ņemt vērā likuma jaunās normas, kas nosaka, ka fiksētā nodokļa maksātājam, taksācijas gada laikā paplašinot savu saimniecisko darbību ar profesionālo pakalpojumu sniegšanu, no dienas, kad tas sāk sniegt profesionālos pakalpojumus, saimnieciskās darbības ienākumus ir jānosaka saskaņā ar likuma 11. vai 11.¹ pantu. Tāpat arī gadījumā, ja fiksētā ienākuma nodokļa maksātājs taksācijas gada laikā nodarbina fizisko personu, no dienas, kad tas sāk nodarbināt darbinieku, saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar likuma 11. vai 11.1 pantu.

Aktuālas izmaiņas ir tām fiziskajām personām, kuras iznomā kustamo vai nekustamo mantu. Izmaiņas likuma 15. pantā nosaka, ka ienākums no īpašuma, piemēram, īpašuma iznomāšanas, ja netiek veikta aktīva saimnieciskā darbība un netiek atzīti saimnieciskās darbības izdevumi, izņemot nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus par attiecīgo nekustamo īpašumu, tiek pielīdzināts ienākumam no kapitāla un aplikts ar nodokli pēc 10% likmes.

Likums ir papildināts ar 17.² pantu, kas personāla nomai pielīdzina darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumu saņemšanu, ja šos pakalpojumus sniedz mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs. Ar darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumu sniegšanu likuma izpratnē saprot tādas tiesiskās attiecības, kurās darba devējs slēdz darba līgumu ar darbinieku, lai to norīkotu uz laiku vai pastāvīgi veikt darbu citai personai, tās labā un vadībā. Ar darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumu sniegšanu saprot arī attiecības, kuru ietvaros pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

- mikrouzņēmuma darbiniekus vai īpašniekus pakļauj tās personas noteiktajai darba kārtībai un rīkojumiem, kuras labā veic darbu;
- persona, kuras labā veic darbu, nosaka personāla skaitu un kvalifikāciju;
- atlīdzību mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam aprēķina atkarībā no nostrādātā darba laika;
- persona, kuras labā veic darbu, nodrošina personālu ar lielāko daļu pamatlīdzekļu, darbarīku un materiālu.

Izpildoties kritērijiem, personāla nomnieks aprēķina nodokli par iznomātā personāla ienākumu, pamatojoties uz personāla iznomātāja iesniegtu dokumentāri apliecinātu informāciju, kas ļauj identificēt iznomāto personālu (vārdu, uzvārdu, dzimšanas datumu, pastāvīgo dzīvesvietu vai nodokļu maksātāja reģistrācijas numuru vai citas ziņas), darba samaksu un citu informāciju par gūto ienākumu. Ja personāla iznomātājs nevar personāla nomniekam iesniegt šādu

informāciju, par iznomātā personāla ienākumam pielīdzinātu ienākumu tiek uzskatīts personāla nomnieka kopējais maksājums personāla iznomātājam. Nosakot katras iznomātā personāla ietvaros piesaistītās fiziskās personas ar nodokli apliekamo ienākumu, tiek uzskatīts, ka šīs fiziskās personas ir guvušas ienākumu vienādās daļās no personāla iznomātājam izmaksātās atlīdzības.

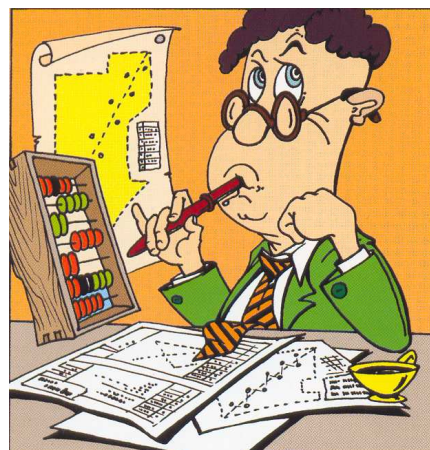
Grozījumi likuma 24. pantā nosaka, ka ar nodokli nepieņem Latvijas rezidenta algota darba ienākumus, ja vienlaikus izpildīti šādi nosacījumi:

- algota darba ienākumi gūti par darba pienākumu veikšanu citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai valstī, ar kuru Latvijai ir noslēgta un stājusies spēkā konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu;
- gūtie algota darba ienākumi attiecīgajā ārvalstī ir pakļauti aplikšanai ar iedzīvotāju ienākuma nodokli vai tam analogisku nodokli;
- nodokļa maksātājs nav personāls, kuru personāla iznomātājs iznomā personāla nomniekam – Latvijas rezidentam vai nerezidenta pastāvīgajai pārstāvniecībai Latvijā likuma 17.¹ panta izpratnē.

Grozījumi likumā paredz, ka gada ienākumu deklarācijai ir pievienojami vai reizē ar to uzrādāmi un, ja nepieciešams, iesniedzami dokumenti, kas apliecina ārvalstīs gūtā ienākuma apmēru, veidu un samaksāto nodokli.

Grozījumi likuma 11. pantā paredz, ka maksātāji, kuri kārtā grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā un ir saņēmuši valsts atbalsta vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai maksājumu avansus, kas atbilstoši atbalsta nosacījumiem piešķirti, lai kompensētu izdevumus, kuri maksātājam faktiski radīšies šo maksājumu administrēšanai un izmaksai saimnieciskajā gadā, kas sākas taksācijas gada 1. jūlijā un beidzas pēctaksācijas gada 30. jūnijā, šīs summas ir tiesīgi iekļaut pēctaksācijas gada saimnieciskās darbības ieņēmumos. Šo normu piemēro, sākot ar 2011. gada 1. janvāri. **LL**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa

Jauna deklarācijas veidlapa ienākumam no kapitāla

Ar MK 20.12.2011. noteikumiem Nr. 990 „Kārtība, kādā aizpilda iedzīvotāju deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma, un deklarācijas veidlapas paraugs” ir apstiprināta jauna parauga veidlapa ienākumam no kapitāla pieauguma. Deklarācijā ietilpst:

- pārskata perioda deklarācija par ienākumu no kapitāla pieauguma un tās pielikums „Informācija par darījumiem, kas uzsākti, bet nav pabeigti vienā tak-sācijas gadā”;
- gada kapitāla pieauguma ienākuma precizēšanas deklarācija.

Deklarējot ienākumus no kapitāla pieauguma par 2011. gadu, aizpilda MK 28.12.2009. noteikumu

Nr.1660 „Noteikumi par iedzīvotāju deklarāciju par ienākumu no kapitāla un tās aizpildīšanas kārtību” pielikuma GD veidlapu „Deklarācija par ienākumu no kapitāla DK”.

Nodokļa maksātājs, lai segtu likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11.⁹ panta devītajā daļā minētos 2011. gada zaudējumus, kuri nav segti 2011. gada laikā, aizpilda noteikumu Nr. 990 pielikumā norādīto GD veidlapu. **LL**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa

Jauni MK noteikumi par algas nodokļa grāmatiņām

2012. gada 3. janvārī MK ir pieņēmis noteikumus Nr. 21 „Kārtība, kādā izsniedzama algas nodokļa grāmatiņa”. Noteikumi nosaka algas nodokļa grāmatiņas izsniegšanas kārtību, tajā iekļaujamās ziņas un grāmatiņas paraugu (MK noteikumu 1. pielikums), kā arī kārtību, kādā iesniedz paziņojumu par apgādībā esošajām personām, un paziņojuma

veidlapas paraugu (MK noteikumu 2. pielikums).

Grāmatiņas, kas izsniegtas līdz noteikumu Nr. 21 spēkā stāšanās dienai, ir derīgas un izmantojamas arī pēc šo noteikumu spēkā stāšanās dienas. **LL**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa

Dažas svarīgas nodokļu likmes atvieglojumu summas un minimālās algas likmes 2012. gadā

Apraksts	
Minimālā mēneša darba alga	200 Ls mēnesī
Minimālā stundas tarifa likme	1,189 Ls stundā
Pusaudžiem minimālā stundas tarifa likme	1,360 Ls stundā
Minimālā stundas tarifa likme darbiniekiem, kas pakļauti riskam, kuriem darba laiks ir 7 stundas dienā un 35 stundas nedēļā	1,360 Ls stundā
Neapliekamais minimums	45 Ls mēnesī
Ar IIN neapliekamais minimums pensionāram	165 Ls mēnesī
IIN atvieglojumi par apgādājamām personām	70 Ls mēnesī
IIN atvieglojumi I un II grupas invalīdam	108 Ls mēnesī
IIN atvieglojumi III grupas invalīdam	84 Ls mēnesī
IIN atvieglojums politiski represētai personai un nacionālās pretošanās kustības dalībniekam	108 Ls mēnesī
Ar IIN neapliekamais ienākums no lauksaimniecības	2000 Ls gadā
VSAOI minimālais objekts pašnodarbinātajiem	200 Ls mēnesī

Grozījumi likumā „Par pievienotās vērtības nodokli”

2012. gadā vairākas būtiskas izmaiņas skar arī pievienotās vērtības nodokļa piemērošanu. Grozījumi likumā tika pieņemti 2011. gada 8. decembrī.

Līdz ar grozījumiem likumā tiek ieviesta īpašā jeb t.s. „reversā” PVN piemērošana būvniecības pakalpojumiem. Šo kārtību nosaka likuma 13.⁶ pants, kā arī vairāki Pārejas noteikumu punkti.

Likuma izpratnē būvniecības pakalpojumi ir būvdarbu

veikšana jaunas būves (ēkas, inženierbūves) būvēšanai vai esošās būves vai tās daļas renovācijai, rekonstrukcijai, restaurācijai, konservācijai vai nojaukšanai. Būvniecības pakalpojumi, kuriem piemēro PVN īpašo kārtību ir piemēram:

- būvlaukuma sagatavošana;
- būvobjekta pagaidu būvju būvēšana un to nojaukšana;

- būves nulles cikla izbūve;
- būves nesošo un nenesošo elementu vai konstrukciju (tai skaitā iebūvējamo konstrukciju) būvēšana;
- konstrukciju uzstādīšana ar piegādi vai bez tās (tai skaitā stikloto konstrukciju, logu un durvju ielikšana, liftu uzstādīšana);
- iekārtu, kas ir būves neatņemama sastāvdaļa (tai skaitā ventilācijas sistēmas, apkures sistēmas), uzstādīšana un montāža;
- būves ārējā apdare (tai skaitā fasādes apdare un siltināšana);
- būves iekšējā apdare (tai skaitā sienu un griestu apdare, siltināšana, grīdas ieklāšana, tapešu limēšana, virsmu krāsošana vai lakošana);
- inženierkomunikāciju izbūve (tai skaitā ar būvi vai tās daļu funkcionāli saistīto inženiertīklu pievada un būves iekšējo inženiertīklu izbūve);
- būves vai tās daļas konservācija;
- būves vai tās daļas nojaukšana;
- būvlaukuma sakopšana un labiekārtošana pēc būvdarbu pabeigšanas pirms būvobjekta nodošanas ekspluatācijā (izņemot apzaļumošanu).

Nodokli par būvniecības pakalpojumiem, kas sniegti iekšzemē, valsts budžetā maksā būvniecības pakalpojumu saņēmējs, ja būvniecības pakalpojumu sniedzējs un būvniecības pakalpojumu saņēmējs ir apliekamās personas.

Sniegtā būvniecības pakalpojuma vērtībā iekļauj izmaksas, kas ir tieši saistītas ar konkrētā pakalpojuma sniegšanu (tai skaitā būvmateriālu, konstrukciju vai iekārtu, kas ir būves neatņemama sastāvdaļa, vai citu normatīvajos aktos būvniecības jomā paredzēto iekārtu iegādes un uzstādīšanas vērtība, būvniecības instrumentu, mehānismu vai tehnoloģisko iekārtu nomas vērtība).

Īpašo PVN kārtību piemēro arī valsts vai pašvaldības iestāde vai pašvaldība, kas ir reģistrēta Valsts ieņēmumu dienesta ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā saskaņā ar likuma 3. panta otro vai trīspadsmito daļu un saņem būvniecības pakalpojumus saskaņā ar Publisko iepirkumu likumā noteikto iepirkuma procedūru vai kā publiskais partneris saskaņā ar Publiskās un privātās partnerības likumu.

Būvniecības pakalpojuma sniedzējs izraksta būvniecības pakalpojuma saņēmējam nodokļa rēķinu, kurā norāda sniegtā būvniecības pakalpojuma vērtību bez nodokļa. Būvniecības pakalpojuma saņēmējs samaksā būvniecības pakalpojuma sniedzējam nodokļa rēķinā norādīto būvniecības pakalpojuma vērtību.

Būvniecības pakalpojuma saņēmējs par saņemto pakalpojumu maksā, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus.

Saskaņā ar likuma Pārejas noteikumiem 13.⁶ pantu piemēro būvniecības pakalpojumiem, kas sniegti saskaņā ar līgumiem, kuri noslēgti, sākot ar 2012. gada 1. janvāri, izņemot būvniecības pakalpojumus, kas sniegti valsts vai pašvaldības iestādei vai pašvaldībai,

kas ir reģistrēta VID ar PVN apliekamo personu reģistrā un saņem būvniecības pakalpojumus saskaņā ar Publisko iepirkumu likumā noteikto iepirkuma procedūru vai kā publiskais partneris saskaņā ar Publiskās un privātās partnerības likumu. Būvniecības pakalpojumiem, kas sniegti saskaņā ar līgumiem, kuri noslēgti līdz 2011. gada 31. decembrim, likuma 13.⁶ pantu piemēro, sākot ar 2013. gada 1. janvāri.

Būvniecības pakalpojumiem, kas sniegti valsts vai pašvaldības iestādei vai pašvaldībai, kas ir reģistrēta VID ar PVN apliekamo personu reģistrā un saņem būvniecības pakalpojumus saskaņā ar Publisko iepirkumu likumā noteikto iepirkuma procedūru vai kā publiskais partneris saskaņā ar Publiskās un privātās partnerības likumu, īpašo PVN maksāšanas kārtību piemēro saskaņā ar līgumiem, kuri noslēgti, sākot ar 2013. gada 1. janvāri.

Attiecībā uz PVN piemērošanu metāllūžņu piegādēm un ar tām saistītiem pakalpojumiem, likuma 13.⁵ pantā ir precizēti nosacījumi, kādi ir nepieciešami, lai šiem darījumiem piemērotu īpašo PVN maksāšanas kārtību. Īpašo kārtību piemēro arī gadījumos, ja metāllūžņu saņēmējam vai ar metāllūžņu piegādēm saistīto pakalpojumu saņēmējam nav licences metālu atgriezumam un metāllūžņu iepirkšanai Latvijas Republikā, bet ir atļauja A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai vai atkritumu savākšanas, pārkrāšanas, šķirošanas un uzglabāšanas atļauja.

Likumā ir izdarītas izmaiņas PVN taksācijas perioda noteikšanā. Līdz 2012. gadam taksācijas periods ceturksnis bija tiem nodokļu maksātājiem, kuriem apliekamo darījumu vērtība pirmstaksācijas gadā nepārsniedza 35 000 latu (izņemot gadījumus, kad apliekamā persona veica darījumus citā ES dalībvalstī). Tagad nodokļu maksātājam ir jāseko līdz apliekamo darījumu vērtībai taksācijas gadā un gadījumā, ja apliekamo darījumu vērtība gada laikā pārsniedz 35 000 latu, taksācijas periods mainās uz mēnesi un tāds saglabājas līdz gada beigām. Arī tām apliekamajām personām, kuras PVN deklarāciju iesniedz par pusgadu, jo iepriekšējā gadā apliekamo darījumu vērtība ir bijusi mazāka par 10 000 latu, taksācijas periods mainīsies uz mēnesi brīdī, kad apliekamo darījumu summa kārtējā gadā pārsniegs 35 000 latu. Likumā ir saglabāts nosacījums, ka PVN taksācijas periods neatkarīgi no apliekamo darījumu vērtības, ir mēnesis tām apliekamajām personām, kuras veic preču piegādi Eiropas Savienības teritorijā vai sniedz pakalpojumus, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar likuma „Par PVN” 4.¹ panta ceturto daļu un kuru sniegšanas vieta ir cita dalībvalsts. **LL**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa

Grozījumi mikrouzņēmumu nodokļa likumā

2011. gada 15. decembrī Saeima pieņēma grozījumus Mikrouzņēmumu nodokļa likumā, kas stājas spēkā 2012. gada 1. janvārī.

Likuma 1. pantā ir precizēts mikrouzņēmuma jēdziens. Likums ir papildināts ar skaidrojumu, ko nozīmē prombūtnē esošs darbinieks, un šobrīd tas nosaka, ka darbinieku skaitā neiekļauj personu, kura darba attiecību laikā atrodas prombūtnē (tai skaitā mācību atvaļinājumā bez darba algas saglabāšanas, grūtniecības, dzemdību, bērna kopšanas atvaļinājumā, atvaļinājumā bērna tēvam, adoptētājiem vai citai personai, kura faktiski kopj bērnu, kā arī atvaļinājumā bez darba samaksas saglabāšanas vai saņem slimības pabalstu) un par šo periodu nesaņem no mikrouzņēmuma ienākumu, kā arī no darba atstādinātus darbiniekus. Par darbiniekiem skaitā tiek ieskaitīti arī prokūristi. Attiecībā uz prasībām mikrouzņēmuma valdes locekļiem likums nosaka, ka valdes loceklis var būt tikai uzņēmuma darbinieks (t.i., ar valdes locekli ir jābūt noslēgtam darba līgumam).

Likums ir papildināts ar jaunu, 2.¹ pantu, kas skaidro, ko saprot ar mikrouzņēmuma darbinieka ienākumiem. Par mikrouzņēmuma darbinieka ienākumu no mikrouzņēmuma uzskata:

- attiecībā uz mikrouzņēmuma īpašnieku – ienākumu, kas ir attiecīgā ceturkšņa katrā mēnesī personīgajam patēriņam no mikrouzņēmuma izņemtie līdzekļi un citi naudā, pakalpojumu vai citā veidā gūtie ienākumi no mikrouzņēmuma, izņemot dividendes;
- attiecībā uz mikrouzņēmuma darbinieku, kas nodarbināts uz darba līguma pamata, – ienākumu, kas ir uz pašreizējo vai iepriekšējo darba attiecību pamata par attiecīgā ceturkšņa katru mēnesi aprēķinātā darba alga un ar darba algu tieši nesaistītie maksājumi vai labumi, ko darbinieks tieši vai netieši gūst naudā vai citās lietās no darba devēja par darbu mikrouzņēmumā, ja šajā likumā nav noteikts citādi;
- attiecībā uz mikrouzņēmuma īpašnieku, ar kuru mikrouzņēmumam ir noslēgts darba līgums, – iepriekš minēto ienākumu summu.

Mikrouzņēmuma darbinieka ienākumā no mikrouzņēmuma neietver:

- 1) labumu no mikrouzņēmumam piederoša vai tā rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas tādiem uzdevumiem vai vajadzībām, kas nav saistītas ar darba pienākumu vai saimnieciskās darbības veikšanu mikrouzņēmumā, ja labuma gūšanas mēnesī par vieglo pasažieru automobili maksā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli;
- 2) mikrouzņēmuma darbinieka vai viņa laulātā vai radnieka (radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē) nāves gadījumā darba devēja piešķirto bērnu pabalstu, kura vērtība nepārsniedz 150 latu;
- 3) komandējuma un darba brauciena izdevumu kompensāciju mikrouzņēmuma darbiniekam atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas paredz saistībā ar

komandējumu vai darba braucienu radušos izdevumu kompensācijas apmēru;

- 4) kompensāciju, ko darba devējs darbiniekam izmaksā par darbiniekam piederoša personiskā transportlīdzekļa (kas atbilstoši darba līgumam tiek izmantots darba vajadzībām) nolietojanos un kas noteikta 0,03 latu apmērā par katru nobraukto kilometru, bet ne vairāk kā 40 latu mēnesī;
- 5) citas kompensācijas, kuras izmaksā darba devējs saskaņā ar Darba likumu un kuras ir pamatotas ar izdevumus apliecinošiem dokumentiem.

Uz mikrouzņēmuma darbinieka ienākumu no mikrouzņēmuma neattiecinā un kā mikrouzņēmuma darbinieka ienākumu nepersonalizē mikrouzņēmuma izdevumus:

- kas nepieciešami Darba aizsardzības likumā noteikto darba aizsardzības prasību izpildei;
- par darbinieka apmācību, lai viņš iegūtu, uzlabotu vai paplašinātu darbā, profesijā, amatā vai arodā nepieciešamās iemaņas un zināšanas.

Likuma 4. pants ir papildināts ar šādām normām:

- ja mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam taksācijas periodā nav apgrozījuma, tas zaudē mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu pēctaksācijas periodā. Šo nosacījumu nepiemēro, ja mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs ir reģistrēts kā mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs pēc taksācijas perioda pirmā ceturkšņa;
- ja mikrouzņēmums ir reģistrēts kā mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, sākot ar pirmstaksācijas perioda otro ceturksni, un tam nav apgrozījuma pirmstaksācijas periodā un taksācijas periodā, ar pēctaksācijas periodu tas zaudē mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu.

Likuma 6. pantā ir skaidrots, kādos gadījumos mikrouzņēmuma darbinieka ienākuma apmēra kritērijs netiek uzskatīts par pārsniegtu, ja darbinieka ienākums mēnesī ir virs 500 latiem. Darbinieka ienākumu kritēriju par pārsniegtu neuzskata, ja darbiniekam ir izmaksāta kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu darba tiesisko attiecību izbeigšanas gadījumā un ar šo personu darba tiesiskās attiecības netiek atjaunotas sešu mēnešu laikā pēc to izbeigšanas.

Atbilstoši 2011. gada 15. decembrī pieņemtajiem grozījumiem likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” un likumā „Par uzņēmumu ienākuma nodokli” nodokļa maksātājs, kas pirmstaksācijas gadā ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, bet, sākot ar 2012. gada 1. janvārī, nevēlas saglabāt mikrouzņēmuma nodokļa maksātāja statusu, Valsts ieņēmumu dienestā iesniegumu par to ir tiesīgs iesniegt līdz 2012. gada 15. janvārim. **LL**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa

Grozījumi likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli”

2011. gada 15. decembrī tika pieņemti grozījumi likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli”, kas piemērojami no 2012. gada.

Likuma grozījumi paredz, ka ar nodokli neapliek sociālās dzīvojamās mājas un sociālos dzīvokļus.

Ar nodokli turpmāk tiks apliktas reliģiskām organizācijām piederošas dzīvojamās mājas un tām piekritīgā zeme, ja tās ir izīrētas vai iznomātas.

Ar nodokli netiks apliktas tās dzīvojamo māju palīgēkas, kuru platība nepārsniedz 25 kvadrātmetrus. Pašvaldībām ir tiesības ar saistošiem noteikumiem noteikt, ka ar nodokli nav apliekamas arī dzīvojamo māju palīgēkas ar platību virs 25 kvadrātmetriem, izņemot palīgēkas – garāžas.

Ar 2012. gadu pašvaldībām tiek deleģētas tiesības sagruvušām, vidi degradējošām un draudus cilvēku drošībai radošām būvēm (ēkām un inženierbūvēm) piemērot nodokļa likmi 3 procentu apmērā par būvi no būvei piekritīgās zemes kadastrālās vērtības, lai veicinātu to nojaukšanu un vides sakārtošanu (par nodokļa piemērošanu šādām būvēm pašvaldībai ir

jāpieņem saistošie noteikumi līdz pirmstaksācijas gada 1. oktobrim). Likums paredz ar nekustamā īpašuma nodokli aplikt inženierbūves – laukumus, kas tiek izmantoti kā transportlīdzekļu maksas stāvlaukumi, ja pašvaldība to ir noteikusi savos saistošajos noteikumos, kas izdoti līdz pirmstaksācijas gada 1. oktobrim. Saskaņā ar likuma Pārejas noteikumiem reliģiskajām organizācijām līdz 2012. gada 1. februārim par likuma 1. panta otrās daļas 4. punktā minētajiem objektiem pašvaldībai jāsniedz šāda informācija atbilstoši situācijai 2012. gada 1. janvārī:

- nekustamā īpašuma kadastra numurs;
- nekustamā īpašuma objekta kadastra apzīmējums;
- nekustamā īpašuma objekta adrese;
- nekustamā īpašuma objekts (zeme, ēka, inženierbūve, dzīvokļa īpašums, telpu grupa vai to daļas);
- neaplikšanas pamatojums. **LL**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa

SIA “LATVIJAS LAUKU KONSULTĀCIJU UN IZGLĪTĪBAS CENTRS” INFORMĒ

Svarīga informācija meža īpašniekiem

Februārī meža īpašnieki varēs saņemt jauno “Čiekuru”. Tajā atradīsiet svarīgāko par izmaiņām Meža likumā un VMD struktūrā, uzzināsiet, kā saimnieko mežkopji Lietuvā, kas ir pergamentsēne un ko tā labu dara mežam, atradīsiet interesantu rakstu par Karēlijas bērzu, kādu labu padomu, kā gripas laikā izmantot pašu gatavotus meža produktus, un vēl daudz citas saistošas informācijas.

Drukātā formā “Čiekurs” pieejams LLKC Meža konsultāciju pakalpojuma centra nodaļās un Lauku attīstības birojos, Valsts meža dienesta mežniecībās, novadu bibliotēkās un Valsts meža dienestā, Rīgā, 13. Janvāra ielā 15; elektroniskā formā – Meža konsultāciju pakalpojumu centra mājaslapā: www.mkpc.llkc.lv sadaļā Čiekurs un VLT mājaslapā www.laukutikls.lv. Patstāvīgiem lasītājiem “Čiekurs” tiek izsūtīts elektroniski. **LL**

Sagatavoja
MKPC Informācijas un apmācību centra vadītāja
Sarmīte Grundšteine

LAUKU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvos izdevumus “Lauku Lapa” un “Zivju Lapa” Jūsu e-pasta kastītē!

Lai pieteiktos izdevuma elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv. Uz šo e-pastu varat sūtīt arī ieteikumus, kā mēs varētu pilnveidot “Lauku Lapu” un “Zivju Lapu”.

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, Uzvārds; Iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; E-pasta adresi, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

SAGATAVOTS

**SIA “Latvijas Lauku konsultāciju
un izglītības centrs”**

Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag.,
Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220

Izdevumā:

N. Grickus zīmējumi